

Evaluatie Regiovensters

Datum: 9 oktober 2019

Managementsamenvatting

Een intensievere inhoudelijke samenwerking tussen de regionale en de landelijke publieke omroep biedt kansen om het huidige media-aanbod te versterken. Daaronder past naar de mening van het vorige en huidige kabinet ook de introductie van regionale nieuwsvensters op een landelijk tv-net. NPO en RPO hebben de introductie van regionale nieuwsvensters (rnv's) onderzocht¹ en een plan van aanpak² voor een proef opgesteld. Die proef is uitgevoerd van 1 april 2019 tot en met 28 juni 2019 met een subsidie³ van het ministerie van OCW. Het doel van de proef was om de betrokken partijen belangrijke informatie en ervaringen te verschaffen richting het besluit óf en zo ja, op welke wijze regionale nieuwsvensters op de landelijke publieke omroep uitgerold zouden kunnen worden. Dit document betreft de evaluatie van deze proef.

De proef, volgens het plan van aanpak, betreft -samengevat- uitzending van een regionaal nieuwsvenster van 1 april 2019 tot en met 30 juni 2019 in drie regio's na het NOS-Journaal op NPO2. In die periode is het NOS-Journaal van NPO1 van 18:00h doorgezet op NPO2 en is aansluitend op dit Journaal het regionale nieuwsvenster van 5 minuten uitgezonden. De drie regionale omroepen met een eigen nieuwsvenster waren Omroep Gelderland, RTV Rijnmond en Omrop Fryslân. In de overige regio's en bij niet deelnemende distributeurs in de betreffende regio werd het landelijk programma Kijk op de Regio uitgezonden. De proef liep met name bij VodafoneZiggo en enkele kleine kabelmaatschappijen. KPN, T-Mobile/Tele2 en Caiway (gebied RTV Rijnmond) deden niet mee aan de proef. De twee eerstgenoemde pakketaanbieders kennen geen segmentatie in het netwerk en verdelen alle zenders naar alle abonnees. Daardoor zijn zij niet in staat om de RNV enkel te distribueren in hun eigen regio's en niet daarbuiten. Caiway kon de proef niet ondersteunen vanwege andere prioriteiten en gebrek aan capaciteit in het netwerk.

De proef heeft veel kennis en inzichten opgeleverd: o.a. technisch in contributie, verwerken van de signalen en de distributie, programmatische aspecten en publieksbehoefte. De proef is in dat opzicht succesvol afgerond. Het is mogelijk om zowel programmatisch als technisch een RNV aan te bieden aan de consument die voldoet aan de afgesproken inhoud, lengte en technische kwaliteit. De signaallevering aan distributeurs kan binnen de gunstige randvoorwaarden van de proef foutloos en zonder onoverkomelijke problemen. Om iedere abonnee het juiste RNV aan te bieden is het wel nodig dat er nog aanpassingen in de distributienetten plaatsvinden. Tegelijkertijd ontbreekt er nog belangrijke informatie. De exacte aanpassingen aan de distributienetwerken en de financiële consequenties daarvan zijn helaas nog niet van alle distributeurs bekend. Wij verwachten uiterlijk 1 november 2019 over deze informatie te kunnen beschikken. Daarnaast heeft het waarderingsonderzoek, als gevolg van een te klein aantal waarnemingen, onvoldoende inzicht gegeven in wat het publiek van de nieuwsvensters tijdens de proef vond.

Naar aanleiding van de proef worden de volgende aanbevelingen gedaan:

¹ Rapportage van de NPO en ROOS over de mogelijkheden van regionale nieuwsvensters op een van de landelijke tv-netten (1 juli 2015) en Rapport Vensterprogramming Regionale Kanalen (september 2016)

² Plan van aanpak voor een pilot regionale nieuwsvensters (RNV) op een van de landelijke tv-netten. Versie 2 van 19 februari 2019.

³ Verlening projectsubsidie Pilot Regionale nieuwsvensters (29 maart 2019)

1. Maak de RNV's financieel mogelijk door de benodigde middelen (zie 11.5) daarvoor additioneel beschikbaar te stellen. Het betreft € 7.141.550,-- structureel per jaar prijspeil 2019 (incl. BTW) voor RPO en NPO en een nader te bepalen bedrag ter compensatie van de kosten van de distributeurs voor het aanpassen van hun netwerken. Dit is eens te meer noodzakelijk nu in de komende jaren de budgetten van de NPO, op basis van de ramingen uit de visiebrief van 14 juni 2019 verder zullen krimpen, en de budgetten van de regionale omroepen ook krimpen als gevolg van dalende reclame-inkomsten⁴.
2. Los de mediawettelijke beperkingen op. In het Plan van Aanpak is in bijlage 1 en bijlage 2 een aantal juridische vragen opgenomen, waarbij NPO en RPO als voorwaarde voor een eventuele uitrol hebben gesteld dat alle mediawettelijke beperkingen moeten zijn opgelost. Het is nodig om deze vragen samen met het ministerie en het Commissariaat voor de Media tijdig te beantwoorden.
3. Waarborg dat alle pakketaanbieders hun distributienetten geschikt hebben gemaakt voor doorgifte van de regiovensters, conform de regiogrenzen op een manier waarop tenminste 75% van alle huishoudens wordt bereikt. Daarbij zou een aanpassing van de must-carry bepaling overwogen moeten worden als pakketaanbieders zouden aangeven de introductie van regionale nieuwsvensters niet of niet binnen deze termijn te willen uitvoeren.
4. Als wel aan aanbeveling (1) en (2), maar niet aan aanbeveling (3) voldaan kan worden, is een andere optie om RNV gefaseerd in te voeren. Met fasering wordt bedoeld dat de RNV bij aanvang alleen worden gedistribueerd door de pakketaanbieders wiens netwerksegmentatie goed aansluit op de verzorgingsgebieden van de regionale omroepen en vervolgens in die gebieden waar dat betrekkelijk eenvoudig te realiseren is. Daarna kan uitbreiding plaatsvinden naar alle andere gebieden waar meer complexere aanpassingen voor de distributie nodig zijn. In die laatste fase vindt ook de uitrol plaats via IP-TV aanbieders. Door de regionale nieuwsvensters gefaseerd in te voeren kan een start gemaakt worden zonder dat op voorhand grote investeringen door pakketaanbieders gemaakt moeten worden.
5. De RNV in de huidige vorm in de pilot is te kort om voldoende journalistiek diepgaand te zijn zodat een langer RNV wordt aanbevolen. Een lengte voor het actuele nieuws van 7 tot 10 minuten is beter geschikt.
6. Uit het behoefteonderzoek en de evaluatie door de hoofdredacteuren en de zendermanager van NPO2 is gebleken dat het in de proef geteste uitzendtijdstip en -plaats, dus na het NOS-journaal van 18:00 uur op NPO2 het beste past. Onze aanbeveling is derhalve om dat tijdstip en plaats in het schema te handhaven waarbij NPO en RPO met de visiebrief in het achterhoofd met elkaar in gesprek gaan over de verdere ontwikkeling;

⁴ Begroting RPO 2019.

7. Er moet worden afgezien van satellietdistributie van het RNV. Het concept 'netwerksegmentatie' bestaat niet in de wereld van satellietdistributie.
8. Draag zorg voor een landelijk programma, als back-up, maar eventueel ook te gebruiken als de versie die via de satelliet en internetstream wordt uitgezonden. Dit landelijke programma moet van goede inhoudelijke kwaliteit zijn (beter dan de versie die tijdens de pilot als landelijke versie is uitgezonden).
9. Onthef partijen, voor zover van toepassing, van verplichtingen ten aanzien van ondertiteling (ook gesproken), archivering en zendlijnregistratie ten behoeve van het Commissariaat voor de Media vanwege de disproportionele kosten die ermee zouden zijn gemoeid. Hiervoor moeten eveneens eventuele mediawettelijke beperkingen worden weggenomen.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting.....	2
1 Inleiding.....	7
1.1 Aanleiding.....	7
1.2 Achtergrond.....	9
2 Uitgangspunten en uitvoering.....	10
2.1 Uitgangspunten.....	10
2.2 Uitvoering.....	10
3 Journalistieke kwaliteit en format.....	12
3.1 Doel.....	12
3.2 Format.....	12
3.3 Uitvoering.....	12
3.4 Resultaten.....	14
4 Productie.....	15
4.1 Doel.....	15
4.2 Activiteiten.....	15
4.3 Resultaten.....	15
5 Aanlevering.....	17
5.1 Doel.....	17
5.2 Activiteiten.....	18
5.3 Resultaten.....	18
6 Play-out.....	20
6.1 Doel.....	20
6.2 Activiteiten.....	20
6.3 Resultaten.....	21
7 Distributie.....	23
7.1 Doel.....	23
7.2 Activiteiten.....	23
7.3 Resultaten (positief, negatief).....	23
8 Communicatie.....	25
8.1 Doel.....	25
8.2 Activiteiten.....	25
8.3 Resultaten.....	26

9	Behoeftte en waardering	27
9.1	Behoeftenonderzoek	27
9.2	Kijkonderzoek.....	27
9.3	Waarderingsonderzoek van de kijker (MAP)	28
10	Kosten	29
11	Toekomstperspectief	32
11.1	Opschalen productie RPO	32
11.2	Opschalen aanlevering.....	32
11.3	Opschalen playout	32
11.4	Opschalen distributie via alle pakketaanbieders	33
11.5	Financiële impact van dit alles RPO, NPO	34
11.6	Randvoorwaarden en openstaande vragen.....	35
12	Conclusies en aanbevelingen RPO, NPO	37
12.1	Conclusie.....	37
12.2	Aanbevelingen	38
13	BIJLAGEN	41
13.1	PLAN VAN AANPAK	41
13.2	ONDERZOEK DVJ	41
13.3	PERSBERICHT EN Q&A	41
	Bijlage 3 PERSBERICHT en Q&A.....	42

1 Inleiding

Dit document betreft de evaluatie met betrekking tot de uitvoering en de resultaten van de proef regionale nieuwsvensters (RNV's). De evaluatie is beschreven conform uw gevraagde verantwoording, weergegeven in uw brief van 29 maart jongstleden (referentie 4821110). In deze inleiding staan we stil bij de aanleiding van RNV en de vooraf gestelde doelstellingen.

1.1 Aanleiding

Regionale nieuwsvensters op een van de landelijke tv-netten staan al langere tijd op de agenda. Het vorige Kabinet stelde al dat intensievere inhoudelijke samenwerking tussen de regionale en de landelijke publieke omroep kansen biedt om het huidige media-aanbod te versterken: "Daaronder valt de huidige samenwerking tussen de regionale omroep en de NOS in de landelijke dagjournaals en in Bureau Regio, en ook de introductie van regionale nieuwsvensters op een landelijk tv-net past daarbij." Het huidige Kabinet wil de samenwerking tussen de verschillende lagen van de publieke omroep bevorderen⁵ en noemt de realisatie van regiovensters op de kanalen van de NPO in de komende kabinetsperiode als een voorbeeld.

NPO en RPO hebben op verzoek van het vorige Kabinet al onderzoek gedaan naar regionale nieuwsvensters op een van de landelijke tv-netten. Op 1 juli 2015 is het rapport waarin op de mogelijkheden, belemmeringen en onduidelijkheden ingegaan wordt aangeboden aan de staatssecretaris van OCW. Later zijn nog de technische aspecten onderzocht; daarover is in september 2016 aan OCW gerapporteerd. Op basis van de twee rapportages kondigde de vorige staatssecretaris van OCW in zijn brief aan de Tweede Kamer van 22 februari 2017 een proef aan om te bezien in welke vorm regionale nieuwsvensterprogrammering (RNV) mogelijk is. De proef moest een beter beeld geven van de mogelijke baten en lasten (zoals het effect op de bereikcijfers), de praktische uitvoerbaarheid en afspraken die tussen de partijen onderling gemaakt moeten worden. De proef moest op een serieuze manier worden opgezet en getoetst en op een relevant tijdstip en plaats en met een representatief publiek plaatsvinden.

NPO en RPO hebben een plan van aanpak opgesteld en op 1 maart 2018 aan OCW aangeboden. Het plan van aanpak is bijgevoegd als bijlage 1 bij dit rapport. PWC heeft in juni 2018 in opdracht van het ministerie van OCW de door RPO en NPO opgestelde begroting gevalideerd. Op 7 augustus 2018 is daarover verslag uitgebracht. Het rapport is door de minister van OCW op 30 november 2019 naar de Tweede Kamer gestuurd. Nadat de financiering voor de proef definitief door OCW was toegezegd is het plan van aanpak door NPO en RPO op 28 januari 2019 aan de minister van OCW toegestuurd. Op 19 februari 2019 is het definitieve plan van aanpak (Versie 2) per mail toegestuurd. Definitieve toestemming voor uitvoering van de proef is door de minister van OCW gegeven via de subsidiebeschikking van 28 maart 2019. De voorbereidingen voor de proef waren toen al gestart zodat deze per 1 april 2019 volgens plan kon beginnen. Op 2 juli 2019 is de subsidiebeschikking nog gewijzigd zodat de uitzendingen in het kader van de proef regionale vensterprogrammering nog op

⁵ Regeerakkoord Vertrouwen in de Toekomst, par 1.7, 10 oktober 2017.

een andere zender en/of ander tijdstip uitgezonden kon worden dan beschreven was in het plan van aanpak.

In de periode van 1 april 2019 tot en met 28 juni 2019 is het regionale nieuwsvensters bij de regionale omroepen Omroep Gelderland, Omrop Fryslân en RTV Rijnmond op werkdagen uitgezonden. In Gelderland was dat *Kijk op Gelderland*, in Friesland was dat *Kijk op Fryslân* en in Zuid-Holland zuid heette het programma *Kijk op Rijnmond*. Deze regio's zijn gekozen vanwege hun verschillende karakters (Randstad en niet-Randstad, dicht- en dunbevolkt, groot en klein(er), en taal), en omdat de distributie in deze gebieden verhoudingsgewijs eenvoudig was te realiseren. Het regionale nieuwsvensters duurde 5 minuten en werd aansluitend na het NOS-journaal van 18.00 uur op NPO2 uitgezonden. Gedurende de proef is het NOS Journaal van 18.00 uur daartoe tegelijkertijd zowel op NPO 1 als NPO 2 uitgezonden. In de andere regio's zagen de televisiekijkers naar NPO 2 op dat moment *Kijk op de Regio*, een samenvatting van het regionieuws uit het hele land. In de proef ging het in eerste instantie alleen om mensen die tv-kijken via de volgende distributeurs: Ziggo, Kabelnoord en CAI Harderwijk. KPN en Caiway (gebied RTV Rijnmond) deden niet mee aan de proef. Kijkers die via andere distributeurs naar NPO2 keken, dus ook in de proefgebieden, kregen het 'landelijke' *Kijk op de Regio* te zien.

In het plan van aanpak zijn de volgende evaluatiecriteria benoemd (tussen haakjes de hoofdstukken waar deze behandeld worden):

- Waardering (hoofdstuk 9)
 - Het verkrijgen van bereik- en waarderingsindicatie van de vensters.
- Behoeftte (hoofdstuk 9)
 - Inzicht in de mate waarin het publiek aangeeft behoefte te hebben aan o.a. regionale nieuwsvensters op de landelijke netten.
- Techniek, (hoofdstuk 5,6,7);
 - De aangeleverde RNV's voldoen aan de afgesproken lengte en technische kwaliteit;
 - De playout functioneert conform het ontwerp en de kosten liggen binnen het budget. De RNV's zorgen derhalve niet voor verminderde continuïteit en kwaliteit en de praktijk laat zien dat RNV's geen negatieve impact hebben op de operationele diensten;
 - De signaallevering aan distributeurs en verdere doorgifte aan abonnees gaat foutloos en zonder onoverkomelijke problemen en financiële tegenvallers. Bij dit onderwerp worden ook de bij de pilot participerende distributeurs betrokken.
- Kwaliteit (hoofdstuk 3);
 - De kwaliteit van de RNV is volgens het publiek en volgens een door NPO en RPO overeengekomen expertpanel vergelijkbaar met die van de landelijke journaals.
 - Een expertpanel en een publiekspanel beoordelen de kwaliteit van de door de betrokken geproduceerde regiovensters op basis van de criteria zoals die vooraf door NPO en RPO zijn overeengekomen.
- Kosten (hoofdstuk 10).
 - De kosten voor techniek en uitvoering overstijgen niet de begrote kosten

Aan de hand van deze evaluatiecriteria is deze evaluatie opgesteld. Daarnaast gaan we dieper in op de productiewijze (hoofdstuk 4) van de RNV's, de communicatie (hoofdstuk 8) rondom de proef en de impact bij landelijke uitrol (hoofdstuk 11). Dit zoals gevraagd wordt in de brief van 29 maart jl. (ref 4821110).

1.2 Achtergrond

In de concessiebeleidsplannen van zowel de NPO als de RPO is opgenomen dat er gestreefd wordt naar een intensievere samenwerking. “Met name in onze journalistieke taak vullen de NPO en de RPO elkaar goed aan: uitwisseling van nieuws op alle platformen is al de praktijk van alledag.”

In zijn Concessiebeleidsplan 2016-2020 omschrijft de NPO dat de presentatie van regionaal aanbod op de landelijke zenders en omgekeerd, zal worden versterkt. Journalistieke samenwerkingen op dit vlak worden gestimuleerd door de regionale omroepen en de NOS. De NPO geeft aan opnieuw onderzoek te willen doen naar “de technische haalbaarheid van signaalsplitsing tegen redelijke kosten, ten behoeve van de introductie van een regionaal venster op een van de NPO tv-zenders”.

Ook de RPO omschrijft in zijn Concessiebeleidsplan (2017-2025, Liefde voor de Regio) de journalistieke samenwerking met de NPO. Zo willen de regionale omroepen “flexibele netwerkorganisaties zijn die openstaan voor samenwerking met derden waar die samenwerking journalistiek-inhoudelijke kwaliteits-items oplevert” – zoals met de NOS het geval is. Daarnaast staat ook de ambitie beschreven om te komen tot regionale nieuwsvensters op een landelijk net.

Doel van de introductie van deze regionale nieuwsvensters is “dat de regionale omroepen hun bereik kunnen vergroten en dat (nieuwe) kijkers op de hoogte worden gebracht van het nieuws uit de regio. Het besluit of het RNV definitief wordt ingevoerd hangt af van de uitkomsten van deze proef en in hoeverre voldaan kan worden aan de in het plan van aanpak gestelde voorwaarden.

2 Uitgangspunten en uitvoering

2.1 Uitgangspunten

Voor de proef zijn de volgende uitgangspunten gekozen:

- Huidige continuïteit en kwaliteit van de RNV en de andere NPO2 programma's moeten van gelijk niveau zijn;
- Het RNV en de landelijke versie ervan kennen een vaste lengte van exact vijf minuten;
- Geen centrale ondersteuning voor het On Demand terugkijken van de RNV's. Mogelijk wel via de regionale omroepen;
- Evenmin ondersteuning voor niet-lineair kijken (On Demand en Replay) bij de distributeurs;
- Geen instroom in het archief van Beeld & Geluid;
- Geen zendlijnregistratie voor CvdM van de NPO2 edities met RNV. Wel van de landelijke editie;
- De RNV's zijn vooraf opgenomen programma's en worden vooraf aangeleverd;
- Ondertiteling voor doven en slechthorenden (TT888) en gesproken ondertiteling (TT889 en extra audio) worden niet ondersteund;
- SD en HD kwaliteit worden ondersteund.

2.2 Uitvoering

In het Plan van Aanpak is de proef als volgt beschreven:

1. De pilot RNV zal 3 maanden lopen en betreft een 5 minuten durend venster op NPO2, op werkdagen.
2. Voor de pilot RNV wordt een koppeling gemaakt met het NOS-journaal van 18.00 uur op NPO2.
3. In een speciaal hiervoor gecreëerd tijdslot op NPO2 wordt door drie regionale omroepen een regionaal nieuwsblok uitgezonden.
4. De drie regio's waar de pilot RNV zal lopen zijn Gelderland, Friesland en Zuid-Holland-zuid. De bijbehorende regionale omroepen die deelnemen zijn Omroep Gelderland, Omroep Fryslân en RTV Rijnmond. Niet alle gebieden binnen deze regio's kunnen worden meegenomen in de pilot, vanwege het niet samenvallen van regiogrenzen en servicegebied van de regionale omroep.
5. Er wordt een apart programma op NPO2 uitgezonden in de tien regio's die niet meedoen aan de pilot. Dit programma wordt aangeleverd door RPO.
6. Gedurende de pilot wordt in de tien regio's die niet meedoen met de pilot, gedurende een week en conform het format, op een vast tijdstip dagelijks een 5 minuten durend journaal samengesteld en uitgezonden op het eigen regionale net.
7. De drie regiovensters vallen alle onder eenzelfde format. Dit format is afgestemd met de NPO en omvat onder andere uitgangspunten voor het type nieuws dat gebracht wordt, de manier van presenteren en de manier van doorverwijzen naar RPO- en NPO-platforms.
8. De productie van de regionale nieuwsvensters vindt plaats bij de desbetreffende omroepen.

9. Voor de pilot RNV zal het programma kort voor de uitzending worden aangeboden aan de NPO (en wordt er dus niet live geschakeld). De NPO bedient tijdens het tijdslot 4 uitzendkanalen: drie met een regioblok en een met het andere programma.
10. De desbetreffende regionale omroep is eindverantwoordelijk voor het tijdslot waarop de RNV's worden uitgezonden. Bij eventuele overtreding van de mediawet kan het Commissariaat hier terecht.
11. Ziggo en lokale kabels dragers dragen zorg voor de distributie naar de eindgebruikers tijdens de pilot.
12. Vanwege de verschillen in aanbod van NPO2 in de betrokken regio's wordt voorzien in gerichte communicatie naar de kijkers over de pilot RNV.
13. Na afloop van de pilot wordt op basis van vooraf overeengekomen criteria bezien óf en zo ja hoe en in welke omvang er sprake zal zijn van een definitieve uitrol van de RNV.

Op punten 6 en 7 is tijdens de pilot afgeweken van de uitvoering zoals weergegeven in het plan van aanpak. De tien regionale omroepen die niet meededen met de proef hebben niet een eigen versie gemaakt omdat het geen toegevoegde waarde heeft dit uit te zenden naast het reguliere nieuwsprogramma. Daarnaast is het zo dat, van de regionale omroepen die wel meededen aan de proef, Omroep Gelderland en Omroep Fryslân studio presentatie hebben toegepast, terwijl RTV Rijnmond, in afwijking van punt 7, presenteerde vanaf locatie. In paragraaf 3.2 wordt toegelicht welke vorm het beste past bij de RNV zoals in de proef uitgevoerd.

Omdat tijdens de proef via het MAP (Media Appreciatie Panel) van de NPO onvoldoende waarderingen verkregen werden als gevolg van het beperkte aantal kijkers, is met de zendermanager NPO gezocht naar een ander tijdstip en/of zender om de proef voort te zetten. Dat zou een zodanig tijdstip moeten zijn dat er naar verwachting meer kijkers waren en dus meer MAP-beoordelingen konden worden geregistreerd. Opties waren, tijdens of na de zomer, om het venster aansluitend aan het NOS-journaal van 18:00h en voorafgaand aan EENVandaag op NPO1 te plaatsen of op NPO2 rond 19:00h. Beide opties bleken niet mogelijk omdat de schema's vastgesteld waren, maar ook omdat dat een te grote verstoring zou betekenen van de opbouw van de vooravond van die zender. Ook met Ziggo had doorgang van de proef een effect gehad omdat ook zij van 3 maanden uit zijn gegaan en een tijdelijke situatie hadden ingericht.

3 Journalistieke kwaliteit en format

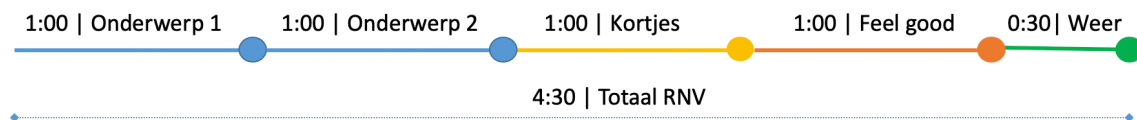
3.1 Doel

In het plan van aanpak voor de proef, dat RPO en NPO op 28 januari 2019 aan de Minister hebben aangeboden, hebben partijen evaluatiecriteria beschreven aan de hand waarvan zij de resultaten van de proef evalueren. Ten aanzien van de journalistieke kwaliteit en de werking van het format van de RNV zijn in het plan van aanpak (paragraaf 4.5.4) de volgende doelstellingen opgenomen:

- De kwaliteit van de RNV is volgens het publiek en volgens een door NPO en RPO overeengekomen expertpanel vergelijkbaar met die van de landelijke journaals.
- Een expertpanel en een publiekspanel beoordelen de kwaliteit van de door de betrokkenen geproduceerde regiovensters op basis van de criteria zoals die vooraf door NPO en RPO zijn overeengekomen.

3.2 Format

In augustus 2017 hebben de hoofdredacteurs van de deelnemende omroepen overlegd met de zendermanager van NPO2 over het format, profiel, en de kwaliteit van de RNV. Het profiel betrof 'Nieuws en informatie uit het verzorgingsgebied van de deelnemende regionale omroep'. Het format was voor alle drie de omroepen min of meer gelijk, met de mogelijkheid voor een flexibele invulling wanneer het nieuws daartoe aanleiding gaf. Het format voor de vensters zag er zó uit:

In totaal ongeveer 4'30" aan programma, en samen met leaders de 5 minuten.

3.3 Uitvoering

Halverwege maart, ruim twee weken voor het officiële begin van de proef, heeft de zendermanager van NPO2 de testuitzendingen van de drie omroepen beoordeeld en goedgekeurd. Bureau Regio, de regionale redactie op de vloer van de NOS, heeft de dagelijkse landelijke versie geproduceerd van *Kijk op de Regio* voor de tien regio's waar het specifieke nieuwsvenster niet zou worden uitgezonden.

Om de journalistieke kwaliteit en het format van de RNV te onderzoeken is o.a. een publiekspanel ingezet. Het publiekspanel dat moest oordelen over de kwaliteit van de regiovensterprogrammering bestond uit deelnemers aan het Media Appreciation Panel (hierna: MAP), een GfK-panel van n= ca 9.000 met een extra 'boost' voor de drie proefregio's van n=1.480 respondenten (extra werving GfK) verdeeld als volgt: 50% Friesland, 25% Gelderland 25 %, Rijnmond. Het aantal waarnemingen bleek echter te klein te zijn. Voor een nadere toelichting verwijzen we hier kortheidshalve naar paragraaf 9.3 van dit rapport.

NPO en RPO hebben afgezien van het samenstellen van een expertpanel. Evenmin zijn vastomlijnde kwaliteitscriteria overeengekomen. De hoofdredacteuren van de deelnemende regionale omroepen en de netmanager van NPO2 namelijk kunnen, als direct en nauw bij de proef betrokkenen, zelf het beste een oordeel geven over de kwaliteit van de (geleverde) programmering. Onderstaand verslag is een zakelijke weergave van hetgeen partijen daarover tijdens de laatste evaluatiebijeenkomst op 9 september 2019 hebben besproken:

Evaluatie kwaliteit vensterprogrammering

De zendermanager van NPO2 geeft aan dat de regionale nieuwsprogramma's na het NOS-journaal van 18:00 uur een goede start van de avond vormen. Tegelijkertijd geeft hij aan dat de inhoudelijke invulling van de bulletins wat hem betreft journalistieker zou mogen. Hij zou graag zien dat in de regiovensters bijvoorbeeld bepaalde dossiers die spelen in de regionale politiek op meer structurele basis gevolgd en geduid zouden worden door vaste verslaggevers.

De hoofdredacteuren geven aan dat dat voornamelijk komt door de korte duur (5 minuten) van het regiovenster. Zij pleiten voor een verlenging van het regiovenster naar 7-10 minuten. Daarnaast zou gekeken kunnen worden naar invulling door de regionale omroepen van het blokje na het nieuwsbulletin, tot 18:30 op NPO2. De regionale omroepen hebben daar zelf de middelen niet voor. De zendermanager van NPO2 geeft aan dat daarvoor in zijn begroting in ieder geval ook geen ruimte is, en dat dat geld dus elders gevonden zal moeten worden.

Om de regiobulletins beter te laten aansluiten op het NOS-journaal van 18:00 uur op NPO2 zouden ze volgens de zendermanager meer urgentie moeten uitstralen. Het accent moet meer komen te liggen op het nieuws van de dag en wat minder op 'human interest'-onderwerpen. De hoofdredacteuren beamen dat enerzijds, maar constateren anderzijds dat hier ook nieuwsaanbod en stijl van de omroep bepalend zijn. Ook geven zij aan dat zij hierin deels belemmerd worden door de gekozen aanlevermethode, waarbij zij het nieuwsbulletin een half uur voor uitzending moeten aanleveren. In de praktijk waarbij het nieuwsblok nog gemonteerd moest worden kwam het erop neer dat de regionale omroepen 2 uur voor uitzending geen actueel nieuws meer konden toevoegen. Partijen hebben journalistiek gezien de voorkeur voor live zodat men dichter op de actualiteit kan zitten.

De zendermanager van NPO2 vindt het belangrijk dat het regionale nieuwsbulletin in ieder geval start met studiopresentatie (wat nu niet bij alle omroepen het geval was) en eindigt met een regionaal weerbericht. De hoofdredacteuren vragen zich af of die uniformiteit noodzakelijk is, omdat de regiovensters alleen te zien zijn in de desbetreffende regio. Over de wenselijkheid van een uniforme vormgeving die aansluit bij de NPO2-vormgeving, zijn partijen het eens. Ook zijn ze het erover eens dat het huidige uitzendtijdstip, na het NOS-journaal van 18:00 uur op NPO2, het beste past omdat een groot deel van de doelgroep inhaakt rond 17:00 uur. Het zou onlogisch zijn om het venster in deze vorm na het NOS-journaal van 20:00 op NPO1 uur te plaatsen. Dat valt ook buiten de scope van deze zendermanager.

De hoofdredacteurs geven aan dat ze vanuit de regio veel positieve reacties op de regiovensters hebben ontvangen en dat voortzetting een versterking van de regionale journalistiek zou betekenen.

3.4 Resultaten

Partijen komen tot de gezamenlijke conclusie dat het beeld ten aanzien van de kwaliteit van de regiovensters overwegend positief is, met een aantal verbeterpunten zoals hierboven genoemd. Een venster van 5 minuten is te kort om ingewikkelde nieuwsgebeurtenissen correct te duiden. Een lengte voor het actuele nieuws van 7 tot 10 minuten is beter geschikt. Partijen zijn het erover eens dat, mocht besloten worden tot voortzetting van de regiovensters, er meer middelen (geld) nodig zijn om verbeteringen te realiseren. Tijdens de proef waren deze middelen beschikbaar middels het pilotbudget. Indien er overgegaan wordt naar continue programmering van de RNV's zijn deze middelen bij zowel NPO als RPO niet beschikbaar.

4 Productie

4.1 Doel

De RNV's zijn inhoudelijk programmatisch door de regionale omroepen geproduceerd. Het doel van dit onderdeel van de proef was het onderzoeken wat de meest effectief manier was om de RNV's te produceren.

4.2 Activiteiten

Gedurende de twee weken voorafgaand aan de start van de proef hebben Omrop Fryslân, Omroep Gelderland en RTV Rijnmond dagelijks – bij wijze van proef – de vensters geproduceerd om de interne organisaties voor te bereiden op een ander uitzendritme en een gewijzigde workflow. In sommige gevallen zijn extra verslaggevers aan het werk gegaan. Per omroep zijn er verschillen omdat de omroepen niet geheel gelijk georganiseerd zijn en er deels eigen invulling is gegeven aan de uitvoering van de RNV's (bv. met of zonder studio presentatie). Omroep Gelderland startte de proef zonder weerbericht, maar is dat vanaf mei ook gaan uitzenden. Nadrukkelijk is ervoor gekozen om de presentatie en ook de presentatievorm regionaal te bepalen. Zo kozen Fryslân en Gelderland voor een traditionele presentator achter een desk, terwijl Rijnmond koos voor presentatie vanaf de straat, volgens de omroep beter passend bij de stad en omgeving Rotterdam. Door deze keuze sloten de Friese en Gelderse vensters beter aan op het NOS-journaal. Al de hierboven genoemde keuzes hebben direct invloed gehad op de wijze van produceren en de in te zetten menskracht.

De omroepen hebben hoofdzakelijk nieuwsonderwerpen uitgezonden die geproduceerd waren voor de eigen kanalen. Dat ligt ook voor de hand gezien de onderwerpkeuze: nieuws is immers nieuws. Wel zijn verschillende verwerkingen toegepast. Voor de eigen kanalen is er vaak voldoende tijd een nieuwsonderwerp uitgebreid toe te lichten. Bij de vensters was de maximaal afgesproken tijd per onderwerp anderhalve minuut.

4.3 Resultaten

De drie omroepen hebben extra mankracht ingezet t.o.v. de reguliere bezetting. In het plan van aanpak is hier een inschatting van gemaakt (aantal budget). In de tabel hieronder is zowel de begrote als de daadwerkelijke inzet weergegeven.

De proef heeft de mogelijkheid gegeven om te onderzoeken hoe de RNV het beste geproduceerd kunnen worden. Dit heeft geleid tot verschillende inzet van functies en uren.

Rol	Budget (per uitzending) per regio	Totaal urenbudget per regio voor 66 uitzendingen	Omroep Gelderland	RTV Rijnmond	Omrop Fryslân
Editor	4	264	274	401	566
Eindredactie	2	132	16	140	21
Presentator	2	132	539	544	112
Redactie	4	264	306		132
Regie	8	528	114	538	643
Verbindingen / Media schakel technicus	2	132	93		153
Verwerker	4	264		512	408
Totaal uren		1716	1340	2135	2033

De verschillen per omroep laten zich verklaren door de andere werkwijzen die zijn toegepast. Zo heeft omroep Gelderland een deel van de werkzaamheden voor het dagelijkse venster opgevangen binnen de eigen organisatie. Omdat Omroep Gelderland een grotere omroep is, kon de organisatie zo'n last tijdelijk absorberen. Bij Omrop Fryslân heeft men een financiële overschrijding op het beschikbare budget voor eigen rekening genomen. Tenslotte is in Rijnmond gekozen voor een afwijkende - financieel gunstiger - vorm van presentatie. Daardoor kon men beschikken over meer uren. Zie daarvoor ook de financiële verantwoording.

Omdat de RNV's van de verschillende omroepen exact dezelfde lengte moesten hebben, was er voor de productie relatief veel tijd nodig in de montage van het RNV. Daarnaast moest de productie van een RNV bij de gebruikelijke werkzaamheden worden opgeteld en hiervoor geen additioneel personeel kon worden ingezet. Beide factoren leidden ertoe dat er een interne deadline gold van twee uur voor uitzending. In de definitieve situatie zullen hier middelen voor beschikbaar moeten komen om de actualiteit en de journalistieke kwaliteit te kunnen waarborgen.

5 Aanlevering

5.1 Doel

Programmamateriaal dat bedoeld is voor regionale uitzending moest centraal aan NPO worden aangeleverd. De regionale omroepen en de distributeurs hebben geen (technische) mogelijkheid om deze content toe te voegen aan een lopende uitzending.

Voor de aanlevering hiervan zijn met de zendgemachtigde omroepen⁶ zogenaamde 'ketenafspraken' gemaakt. Deze omvatten diverse afspraken omtrent de technische aspecten van de content alsmede de metadata en ook de tijdstippen waarop de content moet zijn aangeleverd. Ze zijn nodig om de kwaliteit van het uitgezonden materiaal te borgen. Alle aangeleverde content doorloopt daarbij een keten van kwaliteitscontroles, waarvoor tijd nodig is.

Extra aandacht vereist de duur van de aangeleverde programma's uit de regio en van Bureau Regio. Dit moet in alle gevallen exact gelijk zijn. Immers, de regionale inserties mogen de continuïteit van het lopende NPO2 programma niet verstoren.

De aanlevering van content tijdens de proef valt uiteen in twee trajecten:

- De landelijke versie van de regio-editie;
Bureau Regio was voor deze aanvoer verantwoordelijk en maakte daarbij gebruik van de NOS als zendgemachtigde. Met Bureau Regio is afgesproken dat men zich conformeerde aan de in de ketenafspraken genoemde aanlevercategorie C2. Binnen de ketenafspraken zijn vier aanlevercategorieën gedefinieerd. De gebruikelijke categorie (A, ofwel Standaard) gaat uit van een aanlevering van het programmamateriaal tot uiterlijk 48 uur voor uitzending. Categorie B betreft live en de categorieën C1 en C2 hebben betrekking op actuele content met een uiterlijke aanlevertijd van vier, respectievelijk 2 uur. Het verschil tussen de beide laatste categorieën is dat voor de C2 aanlevering NPO een liveconnectie als back-up noodzakelijk acht. In het specifieke geval van de proef was dat niet relevant, omdat kon worden teruggevallen op de landelijke versie. Normaal gesproken zou een live-verbinding voor back-up moeten zorgen, mocht de aangeleverde content niet voor uitzending geschikt of beschikbaar zijn. Maar voor Bureau Regio is een uitzondering gemaakt door alternatief programmamateriaal 'in stock' te houden dat dan werd uitgezonden.
- De drie regionaal geproduceerde versies.
De aanlevercategorie C2 is niet geschikt voor een nieuwsprogramma door de vroege aanlevertijd. Men wilde graag actueel zijn en materiaal produceren dat meer 'bovenop het nieuws' was. Voor de aanvoer van deze content is daarom een uitzondering gemaakt. Er is gebruik gemaakt van externe dienstverlening door Red Bee Media die deze content verzamelde en vervolgens uitzond (zie ook hoofdstuk 6). Op deze wijze kon men programmamateriaal aanleveren tot uiterlijk een half uur voor uitzending. Voor drie regionale versies kon Red Bee Media deze dienstverlening garanderen.

⁶ Geen van de regionale omroepen (met uitzondering van Omrop Fryslân) heeft een zendmachtiging, dus formeel kunnen zij niet uitzenden op het landelijke net en kan NPO geen programma's van deze omroepen innemen.

Een nadeel van deze aanvoerroute was wel dat er minder strikte kwaliteitscontroles waren. Red Bee Media voerde een steekproefsgewijze kwaliteitscontrole uit die niet alle technische problemen kon blootleggen.

5.2 Activiteiten

Voor de aanvoer van de landelijke editie door Bureau Regio waren acties nodig die onderdeel uitmaken van de standaard processen voor aanlevering en uitzending van programma's van de Publieke Omroep. Onderdeel van deze standaard processen is geautomatiseerde 'mastering' van programmamateriaal, onder meer met logo's van omroepen. Omdat Bureau Regio gebruik maakte van de NOS voor de uitzending van de landelijke variant van het regiovenster, werd steeds geautomatiseerd, maar onterecht dit logo geplaatst. Dit moest dan handmatig worden verwijderd.

Voor de aanvoer van de regionale edities is een speciale aanvoerroute in gebruik genomen om tegemoet te komen aan de wens van de regionale omroepen om kort op de uitzending te kunnen aanleveren. Deze route bestond uit een bestandsgebaseerde aanvoer naar een FTP-server en uit een streaming aanvoer waarbij de regionale omroep het programma uitspeelde naar een encoder die het vervolgens via het NPO-netwerk naar een recorder bij Red Bee Media stuurde. Op deze wijze was er redundantie.

Door Red Bee Media werd het programma technisch gecontroleerd en vervolgens getranscodeerd en naar de play-out gebracht. De technische controle was beperkt. Zo werd er niet gecontroleerd op de duur van het programma, wat nog wel eens tot verstoring heeft geleid.

5.3 Resultaten

Er zijn 66 uitzenddagen geweest gedurende de proef. Hiervoor zijn 198 regionale edities aangeleverd door de drie regionale omroepen gezamenlijk.

Positief:

- Alle regionale aanleveringen waren op tijd;
- De samenwerking tussen NPO, Red Bee Media en de regionale omroepen was positief. Men had gevoel voor elkaars uitdagingen en bij eventuele problemen werd er gezamenlijk gewerkt aan oplossingen.

Voor verbetering vatbaar:

- Het remasteren van de landelijke versie is handmatig werk. Voor de duur van de proef geen onoverkomelijk probleem, maar voor een definitieve uitrol moet hiervoor een oplossing worden gevonden omdat er voor kanalen (bv satelliet) die de RNV niet uitzenden maar wel NPO 2 doorgeven een alternatief programma beschikbaar moet zijn;
- In twee gevallen is voor de landelijke versie stock materiaal gebruikt omdat er geen landelijke versie was of deze te laat werd aangeboden;
- In 16 van de 198 gevallen (8%) was content van de regionale bijdrage te kort of te lang. Dit leidt tot verstoringen in beeld en daarmee in de continuïteit van de uitzending van NPO2;

- In 10 van de 198 gevallen (5%) is gebruik gemaakt van de redundante aanvoer van het programmamateriaal middels de streaming server. Uiteenlopende oorzaken lagen hieraan ten grondslag. In drie gevallen een falende FTP-server. In de overige 7 gevallen bleek de aangevoerde content vanaf de streaming omgeving kwalitatief beter dan die via de bestandsgebaseerde aanvoerroute;
- In 8 van de 198 gevallen (4%) was het geluid te hard of te zacht. Gedurende de loop van de proef waren hier duidelijk verbeteringen zichtbaar;
- In 7 van de 198 gevallen (4%) waren er verstoringen in beeld zichtbaar. Variërend van kleine haperingen tot field-order issues en lipsync problemen;
- Op 12 en 15 april hebben zich incidenten voor gedaan bij Red Bee Media waardoor er geen programmamateriaal beschikbaar was voor uitzending.

6 Play-out

6.1 Doel

Aangeleverd programmamateriaal moet worden uitgespeeld naar de distributeurs in de verschillende regio's en – voor de landelijke variant – naar de overige regio's en niet-deelnemende distributeurs.

De gewone, landelijke versie van NPO2 bevat tijdens de proef een uitzending van Bureau Regio en de play-out verloopt als voor elk ander programma van de NPO: via het televisiepublicatieplatform. Daarbij gelden alle reguliere processen, waaronder archivering bij Beeld en Geluid en zendtijdverantwoording.

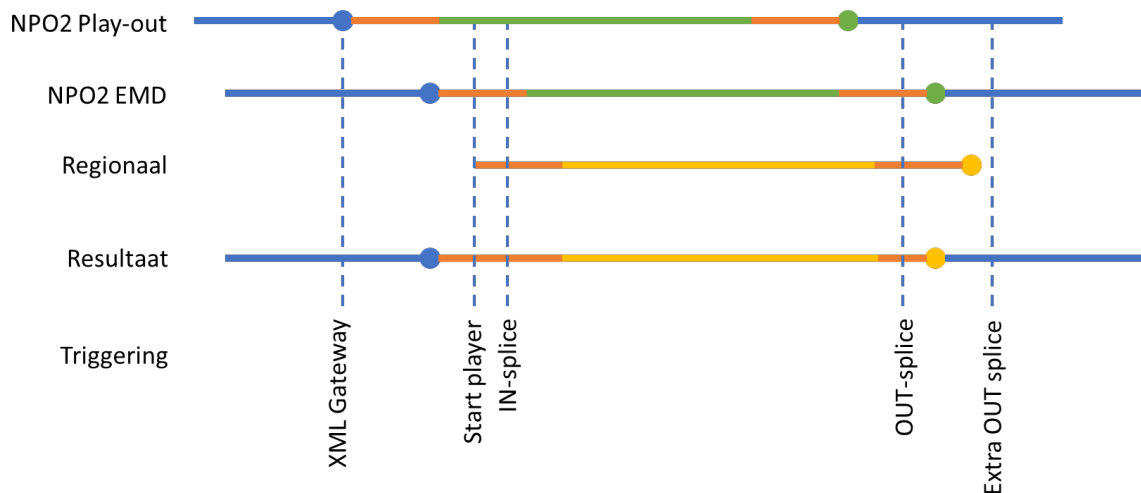
Voor de regionale versies is een ander mechanisme toegepast. Voor elke deelnemende regio in de proef is een speciale 24/7 editie gemaakt van NPO2, die gedurende de duur van het regiovenster wordt gevuld met regionale content. De uitzendklare programma's worden na aanvoer en transcoding door middel van 'Digital Program Insertion' ingevoegd op de programmastroom van de betreffende feed van NPO2. Dit vindt plaats achter het EMD-platform dus na DVB encoding. Deze technologie wordt ook gebruikt voor toepassingen als 'ad insertion', waarbij reclameboodschappen lokaal worden vervangen door andere. Een andere benaming is 'DVB splicing'.

Voordeel van het toepassen van deze techniek is dat er in het televisiepublicatieplatform en in het EMD-platform geen wijzigingen hoeven plaats te vinden met alle operationele risico's van dien. Immers, zou de gebruikelijke route gevolgd zijn, dan was er voor elke regio een eigen player noodzakelijk geweest in het televisiepublicatieplatform.

6.2 Activiteiten

Door Red Bee Media is een semi-geautomatiseerd proces gerealiseerd. De aangeleverde programma's worden daarbij getranscodeerd en gereedgezet voor uitzending in de DVB splicer. Er is een triggerapplicatie gemaakt die gekoppeld is met het televisiepublicatieplatform zodat op het juiste moment triggers werden gegenereerd om de regionale content daadwerkelijk 'in te splicen' in het lopende programma. Het 'uitsplicen' gebeurt via hetzelfde mechanisme.

Met deze techniek is frame-accuraat schakelen mogelijk. Daarvoor moet de uitzendketen wel beschikken over de nodige signaleringen (SCTE35). Deze zijn niet in het huidige platform voorzien. Mede vanwege dit gegeven is besloten de eerste en de laatste vijf seconden van de regionale aanvoer identiek te maken aan de landelijke editie, zodat ergens in deze vijf seconden kan worden geschakeld, zonder dat dit in beeld zichtbaar was. Onderstaande figuur visualiseert dit.

Omdat NPO de verantwoordelijkheid heeft dat het publiek de uitzendingen kan bekijken, zijn de drie regio-edities teruggevoerd naar het Service Operations Center van NEP, alwaar ze, net als de landelijke versie, 24/7 werden bewaakt. Immers, ook buiten de regionale inserties om waren de regionale edities van NPO2 actief.

6.3 Resultaten

Positief:

- Door toepassing van DVB splicing konden de technische kosten aanzienlijk worden beperkt, echter dit geldt alleen voor vooraf opgenomen RNV's tot een lengte van circa 10 minuten en niet voor langere vensters of vensters op basis van live-signalen;
- Geen ingrepen nodig in de bestaande operationele systemen;
- DVB splicing is voor het invoegen van relatief korte stukjes content een goede techniek om toe te passen, maar vereist nog wel de nodige finetuning;

Voor verbetering vatbaar:

- Vijf seconden still voor in- en uitsplices is veel en wordt als storend ervaren in het licht van de continuïteit van de zenderprogrammering;
- De gebruikte techniek genereerde een aantal zwarte frames in beeld rondom de 'splices'. Dit kan worden voorkomen door gebruik van ander type apparaat, maar wel op basis van dezelfde technologie.;
- Timing van de splice is cruciaal. Deze varieerde nog te veel, waardoor de vijf seconden still aan begin en eind noodzakelijk waren. Er zijn goede mogelijkheden dit te verbeteren.

Tijdens en na de proef is er door de leverancier ook onderzoek gedaan met welke apparatuur/techniek de gevraagde verbeteringen kunnen worden gerealiseerd. Hieronder het opgetekende resultaat:

Er is andere apparatuur beschikbaar voor het doen van de regio-inserts.

Een testopstelling voor het simultaan schakelen naar 2 regio-edities laat goede resultaten zien. Voor een landelijke uitrol zijn echter aanvullende tests nodig om te beoordelen of de oplossing schaalbaar is. Ook moet de fabrikant nog een aantal problemen oplossen (file transcoding issues, aansturing, centrale storage ter voorkoming van onnodige kopieeracties).

7 Distributie

7.1 Doel

De drie regionale omroepen (TV Rijnmond, Omroep Gelderland en Omroep Fryslân) moesten alleen worden gedistribueerd in hun eigen regio's en niet daarbuiten. Van de grote, landelijke partijen (KPN, VodafoneZiggo, T-Mobile/Tele2) gaf alleen VodafoneZiggo aan dit tijdens de proef te kunnen ondersteunen. KPN en T-Mobile/Tele2 kennen geen segmentatie in het netwerk en verdelen alle zenders naar alle abonnees.

Door de historisch gegroeide netwerksegmentatie van VodafoneZiggo lopen de geografische grenzen van de netwerksegmenten niet gelijk met de provinciegrenzen. Daardoor kon niet in alle gemeenten de juiste versie van het NPO2-signaal worden weergegeven. Dit was voor aanvang van de proef bekend. Zo keken bijvoorbeeld de kijkers van de gemeente Hattem niet naar Kijk op Gelderland, maar naar de landelijke editie omdat het netwerk 'gevoed' wordt vanuit de provincie Overijssel. Dit deed zich ook voor in Culemborg.

De deelnemende regio's zijn gekozen vanwege de relatieve eenvoud om de juiste versie van het NPO2-signaal te kunnen verspreiden. Voor andere regio's zijn de 'mismatches' tussen het verzorgingsgebied van de betreffende regionale omroep en het netwerksegment aanzienlijk groter.

In de verzorgingsgebieden van de deelnemende regionale omroepen is ook een aantal andere distributeurs actief:

- Kabelnoord is alleen actief in Friesland en heeft de Friesland-editie van NPO2 doorgegeven;
- Stichting CAI Harderwijk is alleen actief in Gelderland en heeft de betreffende editie van NPO2 doorgegeven;
- CAIW is actief in het gebied van TV Rijnmond en Omroep Gelderland, maar kon de proef niet ondersteunen vanwege andere prioriteiten en gebrek aan capaciteit in het netwerk.

7.2 Activiteiten

Voor de distributeurs zijn – naast de huidige en ongewijzigde landelijke editie van NPO2 – drie regionale edities beschikbaar gesteld in het platform van Red Bee Media. De distributeurs hebben zelf zorggedragen voor verdere uitsplitsing in hun netwerk.

7.3 Resultaten (positief, negatief)

Positief:

- Binnen de gunstige condities van de proef konden de regionale edities van NPO2 probleemloos worden verspreid.
- De invoering heeft niet geleid tot een waarneembare verhoging van klachten of vragen aan de callcenters van de deelnemende distributeurs.

Negatief:

- Van de grote, landelijk opererende distributeurs was alleen VodafoneZiggo bereid/in staat om aan de proef mee te werken. CAIW heeft pas vlak voor de start van de proef definitief afgehaakt waardoor een belangrijk deel van de footprint van TV Rijnmond verloren is gegaan.
- De geografische netwerksegmentatie van VodafoneZiggo valt niet samen met de verzorgingsgebieden van de regionale omroepen.
- De andere landelijk opererende distributeurs hanteren überhaupt geen netwerksegmentatie.

8 Communicatie

8.1 Doel

Rondom de proef RNV is er een aantal communicatiemomenten naar de consumenten en andere betrokkenen geweest. De communicatie diende drie doelen:

- 1) Bekendheid geven aan de proef bij de tv-kijker;
- 2) Potentieel publiek enthousiasmeren om naar het regiovenster te gaan kijken;
- 3) Informatie verschaffen over ontvangstmogelijkheden RNV.

8.2 Activiteiten

Voor aanvang van RNV hebben de NPO, RPO, de deelnemende Regionale Omroepen en Ziggo een gezamenlijk communicatieplan opgesteld. Elke partij heeft vervolgens invulling gegeven aan haar deel van de communicatiebehoefte. Om de doelstellingen te bereiken zijn per doelstelling de volgende activiteiten uitgevoerd:

Ad 1 en 2 Voor het bekendheid geven aan de proef en de consumenten te enthousiasmeren zijn:

- Voorafgaand en tijdens de start van de proef persberichten (gezamenlijk persbericht NPO, RPO en regionale omroepen in bijlage 3) gestuurd;
- Artikelen gepubliceerd over de achtergronden van de regionale nieuwsvensters op de websites van de Regionale Omroepen, de RPO, de NPO, VodafoneZiggo en Kabelnoord;
- Interviews met hoofdredacteurs van deelnemende omroepen gepubliceerd op de eigen kanalen van de Regionale Omroepen (online, radio en TV);
- Toelichtingen gegeven in verschillende (landelijke en regionale) radioprogramma's;
- Advertenties geplaatst op online en in lokale media in de betrokken regio's;
- Outdoor (billboard) campagnes uitgevoerd.

Ad 3 Voor de informatie over ontvangstmogelijkheden, (wel of niet woonachtig in de betrokken regio's) zijn op de websites van VodafoneZiggo, Kabelnoord, CAI Harderwijk, de NPO, RPO en bij de betrokken regionale omroepen Q&A's (bijlage 3) gepubliceerd op de websites. De Q&A gaven antwoord op bijvoorbeeld de vragen: wie wel en niet de regiovensters kon ontvangen, de alternatieven en specifieke vragen over de diensten van de kabelmaatschappijen (terugkijken, uitgesteld kijken etc.). Deze communicatie had als subdoelstelling het voorkomen van klantvragen op de helpdesk van de distributeurs.

8.3 Resultaten

De impact van de communicatie op bekendheid van de proef en het enthousiasmeren van de consument was niet te meten (zie paragraaf 9.2). We kunnen geen conclusies over de impact trekken. De helpdesk van Ziggo heeft weinig vragen van kijkers ontvangen over de ontvangstmogelijkheden.

9 Behoeft en waardering

9.1 Behoeftenonderzoek

Voorafgaand aan de proef is een onderzoek uitgevoerd door onderzoeksbureau DVJ Insights naar de aard en omvang van de regionale nieuwsbehoefte bij het Nederlandse publiek van 13 jaar en ouder. Een groep van ruim 1.500 respondenten is bevraagd naar interesse in nieuws op verschillende niveaus (lokaal, regionaal, landelijk, internationaal), nieuwsonderwerpen en de verschillende media die daarbij worden gebruikt. Het onderzoek is als bijlage 2 toegevoegd.

Enkele bevindingen:

- De belangstelling (wel enigszins tot sterk geïnteresseerd) die respondenten stellen te hebben voor de verschillende soorten nieuws is hoog: variërend van 88% voor lokaal en regionaal tot 94% voor landelijk nieuws;
- Van de 65-Plusers geeft 52% aan een sterke interesse te hebben in regionaal nieuws. Voor de groep 50 tot en met 64 jaar is dat 42%, voor de groep 35 tot en met 49 jaar 35% en voor het jongere deel (13 tot 34 jarigen) 28%;
- Als meest gebruikte bron voor lokaal en/of regionaal nieuws noemt het jongere deel van de bevolking internet (website en apps) gevolgd door televisie, bij het oudere deel (65+) is televisie het meest genoemd als bron (74%), maar deze groep gebruikt relatief meer verschillende bronnen (dagbladen 59%, huis aan huis bladen en internet 55%). Bij het jongste (13-34 jaar) deel scoort internet 80%;
- Respondenten is gevraagd hoe zij aan kijken tegen een mogelijk regionaal nieuwsvenster op een landelijke NPO-zender na het NOS-journaal. Hierin zegt 52% geïnteresseerd te zijn (enigszins 35% tot sterk geïnteresseerd 17%). Bij het oudere deel van de ondervraagden (65+) is die interesse sterker (26% sterk, 36% enigszins) dan bij het jongste deel (13-34 jaar): 10% sterk, 33% enigszins.
- Het voorkeurstijdstip voor een regionaal nieuwsvenster is volgens de respondenten rond etenstijd/vooravond (zegt 25%) of in de ochtend (14%).
- Tenslotte is aan een selectie van respondenten die aangaven geïnteresseerd te zijn in een regionaal nieuwsvenster gevraagd naar de verwachte kijkfrequentie. Hier gaf 48% aan (bijna) dagelijks te zullen gaan kijken en 39% een paar keer per week. De (bijna) dagelijkse 'kijkintentie' lag bij het oudere deel van de selectie (50+) hoger (57%) dan bij de groep 13-34 jaar (33%).

9.2 Kijkonderzoek

De meettechniek van het Kijkonderzoek maakt het alleen mogelijk het bereik van de landelijke versie van *Kijk op de regio* te meten. Hoewel de resultaten van het Kijkonderzoek dus geen onderdeel uitmaken van de evaluatie leveren de kijkcijfers van de landelijke versie wel een aantal inzichten op die naar alle waarschijnlijkheid ook van toepassing zijn op de RNV's:

- De gemiddelde kijkdichtheid (6+ landelijk) lag op 145.000. Het *Journaal 18* uur ervóór trok gemiddeld 134.000 kijkers, het programma *erna (Kook mee met max)* 104.000.

- Over de gehele proefperiode (12 weken) heeft *Kijk op de regio* een bereik (standaardcriterium: 25%⁷ van een uitzending gezien) van 19,8% gerealiseerd. Het grootste deel hiervan (71% van alle bereikten) zag één of twee uitzendingen;
- Het bereikte publiek is overwegend ouder dan 50 jaar en bestaat voor het overgrote deel uit zware televisiekijkers (zelfinschatting TV kijken = 7 dagen per week).
- Gemiddelde kijktijd van de bereikten is 2 minuten per uitzending van 5 minuten.

9.3 Waarderingsonderzoek van de kijker (MAP)

Gedurende de gehele proefperiode heeft “Kijk op de regio” meegelopen in het dagelijkse onderzoek in het Media Appreciatie Panel (MAP). Dit panel bestaat landelijk uit circa 9.000 personen en is tijdens de proef tijdelijk uitgebreid met circa 1.500 extra respondenten in de proefgebieden. Inzet daarbij was om in ieder geval over de duur van de gehele proefperiode per proefgebied voldoende waarnemingen rond het kwaliteitsoordeel van de kijkers van *Kijk op de Regio* te verzamelen.

In de eerste weken van de proef bleek het aantal waarnemingen van kijkers naar het specifiek op hun regio gerichte RNV te laag te zijn. Het lage aantal kijkers naar de zender, op dit specifieke tijdstip en de lengte van het RNV verklaart dit. Deze waarneming komt overeen met de hoge correlatie (0,9) die er bestaat tussen het aantal kijkers van een uitzending volgens het Kijkonderzoek en het aantal waarderings in MAP. Aangezien er gedurende de proefperiode geen wezenlijke toename van het aantal waarderings te zien was, is verder afgezien van het toevoegen van extra respondenten in de proefgebieden. Over de gehele proefperiode van drie maanden zijn uiteindelijk 105 waarnemingen afkomstig van 29 unieke respondenten verzameld. Dit is een te smalle basis voor het formuleren van een eindoordeel van ‘de kijkers van het regionale nieuwsvenster’ zoals oorspronkelijk de bedoeling was van de inzet van MAP als meetinstrument.

⁷ Vanwege de duur van het RNV van 5 minuten wordt 25% als criterium genomen.

10 Kosten

De begroting in het plan van aanpak dient als basis voor de proef met de RNV. Voor deze evaluatie worden de posten 'begroot' versus 'gerealiseerd' hieronder op hoofdlijnen aangegeven en worden per post eventuele afwijkingen en bijzonderheden toegelicht. Dit overzicht is niet de definitieve afrekening. Kosten gerealiseerd zijn onder voorbehoud en slechts ter indicatie voor deze evaluatie. De exacte kosten volgen in de verantwoording ter vaststelling van de subsidie.

Kosten	Omschrijving	Eenheids prijs	Totaal begroot	Gerealiseerd*	Verschil
Techniek	RPO		€50.000	€27.987	€22.013
	NPO		€720.000	€215.300	€504.700
Distributie	VodafoneZiggo		€135.000	€42.790	€92.210
	Kleine kabelmaatschappijen		€50.000	€0	€50.000
Programmatisch	RNV gedurende 3 maanden, 5 werkdagen per week, 3 regio's	100.000	€300.000	€279.844	€20.156
	Formatprogramma gedurende 5 werkdagen per week in overige regio's	-	€0	€0	-
	Vervangende programmering op NPO2 gedurende de pilot	-	€0	€0	-
	Voortzetting van de tijdelijke dagjournals 2016 en 2017 ook in 2018	-	€0	€0	-
Onderzoek	Kwantitatief (incl. behoeftenonderzoek)		€42.350	€12.455	€29.895
	Kwalitatief (incl. expertpanel en publiekspanel)		€60.000	€13.673	€46.327
Communicatie	Vanuit RPO en NPO		€50.000	€40.448	€9.552
Begeleiding	Projectmanagement		€55.000	€40.027	€14.973
TOTAAL			€1.462.350	€672.524	€789.826
*Kosten gerealiseerd onder voorbehoud en ter indicatie voor deze evaluatie. De exacte kosten volgen in de verantwoording ter vaststelling van de subsidie.					

De kosten voor realisatie van de proef zijn aanzienlijk lager uitgevallen dan begroot, door lagere kosten dan begroot voor de posten techniek en distributie. Dat komt omdat in de proef een nieuwe techniek (zie paragraaf 6) is toegepast voor het invoegen van de regionale signalen bij de NPO. De gebruikte hardware kon als dienst worden afgenomen in plaats van via aanschaf, en dat scheelde ook aanzienlijk in de kosten. Daarnaast heeft Ziggo lagere kosten doorberekend en waren er lagere kosten voor het uitvoeren van de kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeken. Per post volgt hieronder een toelichting.

Techniek

Algemeen:

De kosten voor de technische infrastructuur van de proef zijn lager uitgevallen dan oorspronkelijk begroot. Deze begroting was gemaakt op basis van de destijds gebruikelijke technologie. De

onderschrijding van de realisatie komt voornamelijk door de inzet van nieuwe splicing technologie. Verder heeft de huur i.p.v. de aanschaf van apparatuur gezorgd voor lagere kosten.

RPO:

De kosten voor het realiseren van de techniek op locatie bij de Regionale Omroepen zijn € 22.013 lager dan begroot. Dit komt doordat de techniek op locatie voornamelijk als een dienst is afgenomen. Op locatie bij de Regionale Omroepen zijn daardoor beperkt investeringen (€ 27.987) nodig geweest op het gebied van audio.

NPO:

De kosten voor het realiseren van de techniek bij de NPO zijn € 504.700 lager dan begroot. De begroting was oorspronkelijk gemaakt op basis van conventionele techniek met bijbehorende processen en verantwoordelijkheden waarbij de kosten aanzienlijk hoger lagen. Door de inzet van de nieuwe techniek (splicing technologie) en door deze techniek in te huren als een dienst zijn de technische kosten NPO kosten lager uitgevallen.

Distributie

De realisatiekosten van distributie naar de consument zijn € 142.210 lager dan begroot. Dit komt doordat Ziggo minder hardware investeringen heeft gedaan dan oorspronkelijk begroot. De kosten van Ziggo bestaan voornamelijk uit engineering. De andere kabelmaatschappijen die aan de pilot hebben meegewerkt (Kabelnoord en CAI Harderwijk) hebben geen kosten in rekening gebracht voor de pilot. In de begroting was hier wel rekening mee gehouden.

Programmatisch

De kosten die de Regionale Omroepen gemaakt hebben om de nieuwsblokken te maken zijn € 20.156 lager uitgevallen dan begroot. De regionale omroepen waren deels vrij in de wijze waarop zij de vensters produceerden. Door de deels verschillende wijze van produceren zijn er per omroep verschillende kosten in de realisatie ontstaan. Dit gaf inzicht in de kwaliteit en de meest efficiënte wijze van produceren (zie paragraaf 4). De verschillen komen ook doordat Omrop Fryslân een centrale taak binnen de proef heeft uitgevoerd (maken + optimaliseren centrale vormgeving).

Onderzoek

Om het effect op de consument van de RNV te onderzoeken is een aantal onderzoeken begroot. De kosten van deze onderzoeken zijn €76.222 lager uitgevallen dan begroot. In paragraaf 9 is toegelicht hoe de onderzoeken tot stand zijn gekomen. Onderschrijding is o.a. ontstaan doordat: het panel onderzoek in de regio's op dit moment geen toegevoegde waarde bood en het inkopen van extra mensen voor het MAP onderzoek geen extra informatie ging opleveren door een te gering aantal kijkers.

Communicatie

De kosten t.b.v. communicatie zijn € 9.552 lager uitgevallen dan gebudgetteerd. Voor de communicatie naar de consument zijn voornamelijk eigen kanalen en free publicity kanalen ingezet. Hierdoor zijn de kosten binnen budget gebleven.

Begeleiding

De kosten voor de begeleiding van de proef zijn €10.493 lager uitgevallen dan begroot. De voornaamste reden hiervoor is de goede samenwerking tussen alle partijen gedurende de proef en het nemen van eigenaarschap voor het realiseren van ieders onderdeel van de proef.

11 Toekomstperspectief

11.1 Opschalen productie RPO

Alle dertien regionale omroepen hebben de faciliteiten, kennis en kunde in huis om een RNV te kunnen produceren. Op basis van de gerealiseerde uitgaven tijdens de proef kost productie van een RNV per regionale omroep zo'n € 90.000,- per kwartaal. Omdat verschillende werk- en productiewijzen zijn toegepast is dit gemiddelde een goede maat voor toekomstige productiekosten. Voor dertien regionale omroepen is dat € 4,68 miljoen per jaar structureel. Regionale omroepen maken daarbij voornamelijk gebruik van het media-aanbod dat al geproduceerd is maar als nodig zal apart geproduceerd kunnen worden. De duur van een RNV is niet van belang voor de kosten zolang het RNV maximaal 10 minuten duurt. Daarnaast moet apart een landelijk programma worden gemaakt wat in een betere vorm dan nu in de pilot is gemaakt € 78.000,- per jaar kost.

11.2 Opschalen aanlevering

Het aanleveren van programmamateriaal voor de regiovensters op de wijze zoals in hoofdstuk 0 verwoord, kan in de basis ook voor de definitieve inrichting worden toegepast. Maar wel met een aantal kanttekeningen:

- Om kosten te besparen wordt uitgegaan van alleen een bestandsgebaseerde aanvoer naar een FTP-server. Dit bespaart SDI/Baseband-apparatuur (additionele verbindingen, opnameapparatuur, editing faciliteiten, player en encoder);
- Voorkomen moet worden dat er een handmatig proces rondom de remastering plaatsvindt;
- Ondertiteling voor doven en slechthorenden wordt nu niet ondersteund. Dit proces wordt gepasseerd bij externe aanlevering. Indien dit toch gewenst/vereist is, dan moeten hiervoor maatregelen worden getroffen. Die maatregelen kunnen zijn dat de regionale omroepen zelf ondertitels aanleveren. Maar indien aanlevering plaatsvindt via het reguliere proces, dan zou dat ook het maken van ondertitels door NPO's Access Services kunnen inhouden;
- Voor de voorziening van drie regionale programma's is dit te overzien. Indien er veertien varianten (13 regio's en 1 landelijk venster) moet voorkomen worden dat processen traag worden;
- Uit de evaluatie van het format en journalistieke kwaliteit volgt dat er een voorkeur is om live het RNV uit te zenden. Technisch is dit nu te complex en te kostbaar.

Er wordt van uitgegaan dat de regionale omroepen gebruik maken van hun bestaande montagefaciliteiten en over internetconnectiviteit beschikken die voldoende bandbreedte biedt om bestanden snel te kunnen uitwisselen met de NPO. Derhalve zijn geen extra kosten voor de regionale omroepen voorzien.

11.3 Opschalen playout

De gekozen DVB Splicing technologie voor play-out is geschikt voor deze toepassing, wel met een aantal overwegingen:

- Voor content tot maximaal 10 minuten is dit betrouwbaar. Het 'wegstarten' van programma's in de uitzendketen aan het eind van deze keten is kwetsbaar. Hoe verderop in de keten, hoe lastiger het is om eventueel in te grijpen;
- Invoering van signalering in de keten voor een frame-accurate omschakeling naar regiocontent is belangrijk om op deze manier de continuïteit van de NPO-uitzending te garanderen. Overigens is dit punt niet van toepassing indien voor een andere technologie dan DVB splicing wordt gekozen.

Daarnaast geldt dat de op deze wijze samengestelde regio-edities van NPO2 niet worden gearhiveerd bij Beeld en Geluid en geen ondertiteling en geen gesproken ondertiteling bevatten. Evenmin wordt er zendlijnregistratie op toegepast of worden de RNV's geregistreerd voor NPO Start. De regionale content valt daarmee technisch buiten het verantwoordingsveld van NPO.

De kosten voor de playout van 13 regionale edities bedragen naar verwachting ruim € 2 miljoen per jaar, exclusief ondertiteling, gesproken ondertiteling, archivering, zendlijnregistratie en registratie voor VOD.

11.4 Opschalen distributie via alle pakketaanbieders

De in deze evaluatie beschreven proef heeft plaatsgevonden onder gunstige condities: traditionele kabelmaatschappijen (formeel: pakketaanbieder) met een netwerksegmentatie die goed (maar niet perfect) aansluit bij de verspreidingsgebieden van de deelnemende omroepen.

Het opschalen naar landelijk niveau met 13 regionale omroepen op evenzovele edities van NPO 2 op een manier waarbij nagenoeg elk adres de juiste editie ontvangt, is een complex vraagstuk. Voor alle typen netwerken, zowel coax-kabeltelevisie en DSL- dan wel glasvezel-IPTV, geldt dat er aanpassingen gedaan moeten worden om een landelijke uitrol mogelijk te maken. De aard van de werkzaamheden verschilt per partij. Alle grote pakketaanbieders zijn gevraagd om aan te geven wat het technisch en financieel betekent als een landelijke uitrol zou moeten gebeuren. Het is niet mogelijk gebleken om deze informatie op dit moment volledig te verkrijgen, en de informatie die we wel kregen is door partijen als bedrijfsvertrouwelijk bestempeld.

Wij verwachten uiterlijk 1 november 2019 over deze informatie te kunnen beschikken.

Kabeltelevisie en IPTV

Dit evaluatierapport leent zich daarom niet voor een bespreking van de noodzakelijke aanpassingen per partij vanwege de concurrentiegevoeligheid van de verkregen informatie. NPO en RPO kunnen wel op vertrouwelijke basis en geanonimiseerd inzage geven in de financiële impact van een landelijke invoering.

Welke aanpassingen ook worden gedaan, er blijven situaties waarin netwerksegmenten de provinciegrenzen overschrijden waardoor er altijd gevallen overblijven waarin niet de juiste regio-

editie op het juiste adres wordt afgeleverd. Een hele strikte hantering van provinciegrenzen heeft grote effecten op de kosten omdat partijen delen van hun netwerken opnieuw moeten inrichten.

Replay

In de proef is voorbijgegaan aan functionaliteiten als terugkijken via de EPG en netwerk-PVR. Worden deze functionaliteiten nu of op termijn ook voor de regionale edities verwacht, dan zal dit voor alle partijen leiden tot het uitbreiden van de registratiemogelijkheden van NPO 2 van één naar dertien kanalen.

Internet

Voor livestreams via internet, of terugkijken via internet is eveneens uitbreiding van de infrastructuur nodig. De encoding-capaciteit moet worden uitgebreid van een enkele editie naar 13 edities. Vanwege privacybescherming kan de kijker niet automatisch de juiste editie aangeboden krijgen.

Satelliet

Het concept 'netwerksegmentatie' bestaat niet in de wereld van satellietdistributie. Om de kijker te laten kiezen voor 'zijn' editie is het nodig alle edities integraal uit te zenden. Het inzetten van hybride technieken (satellietontvangers met internetconnectiviteit) kan in theorie soelaas bieden, behalve voor kijkers die bewust of bij gebrek aan breedbandinternet geen internetconnectiviteit hebben. In die gevallen wordt de landelijke versie doorgegeven, óf wordt standaard een van de dertien regio's als 'default' doorgegeven.

Digitale ether

Binnen het domein van digitale ethertelevisie (DVB-T2) is een relatief eenvoudige techniek beschikbaar om het regiovenster te verspreiden. Dat kan op deze manier omdat de NPO beschikt over eigen multiplex en binnen dat signaal zelf kan schakelen.

Due prominence

De voorbereiding van de proef heeft laten zien dat de medewerking van distributeurs niet vanzelfsprekend is. Zo kon NPO 2 – editie Rijnmond niet optimaal worden verspreid. Om de beschikbaarheid van NPO 2 voor heel Nederland, met behoud van zijn logische kanaalnummer, zeker te stellen, kan op enig moment blijken dat het gewenst is de must carry-bepaling uit te breiden. RPO en NPO hopen dat dit niet nodig is.

11.5 Financiële impact van dit alles RPO, NPO

De RPO heeft berekend dat de regionale omroepen ongeveer € 4,7 miljoen per jaar nodig hebben voor productie van regionale nieuwsvensters op dagelijkse basis (werkdagen). Er wordt geen ondertiteling en gesproken ondertiteling toegepast.

De NPO heeft berekend dat de playout van 13 regionale edities, naast de landelijke editie, naar verwachting ruim € 2 miljoen per jaar vraagt, exclusief archivering, zendlijnregistratie en registratie voor VOD.

De gezamenlijke kosten van de distributeurs zijn nog niet bekend. Zie eerdere opmerking hierover.

In onderstaande tabel is een totaaloverzicht van de kosten gegeven. Bedragen zijn per jaar en inclusief BTW.

Kosten	Omschrijving	Eenheidsprijs per jaar per deelnemende regionale omroep	Totaal begroot per jaar voor 13 deelnemende regionale omroepen, NPO en distributie
Programmatisch	Productie RNV per regionale omroep: € 90.000,- per kwartaal	€ 360.000	€ 4.680.000
	Landelijke versie 52 weken a € 1.500,- per week (via bestaande redactie en infrastructuur)	€ 78.000	€ 78.000
Techniek	Contributie voor 13 regionale omroepen, playout en aanbieden voor distributie € 11.250 exclusief BTW per editie per maand	€ 163.350	€ 2.123.550
	Stelpost servicemanagement, projecturen, innovatiebudget		€ 200.000
Distributie	Aanpassingen distributienetwerken digitale kabel en IPTV (totaalbedrag)	-	PM
	Uitbeiding dienstverlening digitale ethertelevisie (DVB-T2 contract)		€ 60.000

		Totaal exclusief kosten distributeurs	€ 7.141.550
		Totaal inclusief kosten distributeurs	PM

Bovenop de jaarbedragen worden voor de inrichting van techniek eenmalige kosten verwacht van ongeveer € 250.000,- inclusief BTW.

In de bedragen is niet voorzien in een eventuele uitbreiding van de internetconnectiviteit van de 13 regionale omroepen.

11.6 Randvoorwaarden en openstaande vragen

In het door RPO en NPO gezamenlijk opgestelde plan van aanpak (hoofdstuk 6) zijn de volgende voorwaarden gesteld aan een eventuele uitrol:

- een schriftelijke garantie dat alle kosten (personele, technische, distributie- en programmatische kosten) voor een eventuele uitrol van de dienst, volledig worden

gefinancierd door OCW en dat deze financiering volledig gebeurt uit extra ter beschikking komende rijksmiddelen en dus niet uit een ombuiging van middelen uit de Mediabegroting of worden geput uit de AMR;

- een oplossing van alle mediawettelijke beperkingen. Deze zijn beschreven in Bijlage 1 en 2 bij het plan van aanpak;
- overeenstemming tussen NPO en RPO over de mate waarin is voldaan aan de in de hierboven gestelde evaluatiecriteria;
- NPO wil daarnaast bij een eventuele uitrol van de dienst een schriftelijke garantie van de minister van OCW dat alle distributeurs hun distributienetten of door middel van innovatieve distributietechnieken geschikt moeten hebben gemaakt voor doorgifte van de regiovensters, conform de regiogrenzen.

Het besluit of het RNV wordt ingevoerd hangt naast de uitkomsten van deze proef af van de vraag in hoeverre voldaan kan worden aan deze in het plan van aanpak gestelde voorwaarden.

12 Conclusies en aanbevelingen RPO, NPO

12.1 Conclusie

Algemeen

Regionale Nieuwsvensters zijn in Nederland te realiseren mits genoeg wordt genomen met een aantal specifieke uitgangspunten die niet gelden voor landelijke kanalen vanwege de hoge kosten in relatie tot de baten dan wel de aard van het distributienetwerk:

Voor NPO/RPO

- Geen ondertiteling voor auditief beperkten;
- Geen gesproken ondertiteling voor visueel beperkten;
- Geen archivering via Beeld en Geluid;
- Geen zendlijnregistratie voor het Commissariaat voor de Media;
- Geen registratie voor NPO Start.

Voor distributeurs

- Geen verplichting voor aanbieders van satelliettelevisie om alle edities door te geven.

En verder

- Het publiek moet niet verwachten dat RNV's kunnen worden teruggekeken via Replay-functies van distributeurs.

Voor dit soort functionaliteiten zou daarom bij vervangingsinvesteringen of nieuwe releases moeten worden gezien of er kostenefficiënte oplossingen gevonden kunnen worden binnen beschikbare budgetten of door toepassing van nieuwe technische mogelijkheden. De betreffende functionaliteiten zijn naar onze mening ook niet zodanig belangrijk dat ze bij een start volledig geregeld zouden moeten zijn.

Het besluit of RNV's definitief worden ingevoerd hangt mede af van de vraag in hoeverre voldaan kan worden aan de in het plan van aanpak gestelde voorwaarden.

Evaluatiecriteria

- Waardering: Over een waardering van het RNV door de kijker valt geen conclusie te trekken. Het aantal waarnemingen van kijkers naar het specifiek op hun regio gerichte RNV was te laag voor het formuleren van een eindoordeel van 'de kijkers van het regionale nieuwsvenster' zoals oorspronkelijk de bedoeling was van de inzet van MAP als meetinstrument.
- Bereik: Het gemeten bereik van de RNV's samen met de landelijke editie is gemiddeld ruim 140.000 kijkers. Dat ligt hoger dan het voorafgaande NOS-journaal en het aansluitende programma. Door de meettechniek van het Kijkonderzoek was het niet mogelijk het bereik van de regionale edities op de reguliere wijze te meten. Door de lage kijkdichtheid bleek het MAP ontoereikend aanvullende onderzoeksresultaten te vergaren.

- **Behoeft:** 52% zegt (wel enigszins tot sterk) geïnteresseerd te zijn in een mogelijk RNV op een landelijke NPO-zender na het Journaal. Het voorkeurstijdstip van een RNV is dan in de ochtend of etenstijd/vooravond;
- **Aanlevering:** De aanlevering verliep in een aantal gevallen niet correct. Voor de vensters moet een nieuw aanleverprotocol worden vastgesteld, dat vast onderdeel moet worden van de workflow van de betrokken partijen. Te verwachten valt dat dagelijkse routine in deze workflow verstoringen zoveel mogelijk zal beperken.
- **Play-out:** Door toepassing van DVB-splicing konden de technische kosten bij de play out aanzienlijk worden beperkt terwijl er geen ingrepen nodig waren in de bestaande operationele systemen. Deze systematiek vereist wel de nodige finetuning. Vijf seconden still voor in- en uitsplices is veel en wordt als storend ervaren in het licht van de continuïteit van de zenderprogrammering; door nauwkeuriger timing moet dit worden voorkomen. De gebruikte techniek genereerde een aantal zwarte frames in beeld rondom de 'splices'. Dit moet worden verholpen door gebruik van ander type apparaat, maar wel op basis van dezelfde technologie.
- **Distributie:** Bij de verspreiding van de vensters is grote afhankelijkheid van distributeurs. Medewerking van die partijen is noodzakelijk bij landelijke invoering van regionale nieuwsvensters.
- **Kwaliteit:** De inhoudelijke kwaliteit van de regiovensters is overwegend positief met enkele verbeterpunten. Een venster van 5 minuten is te kort om ingewikkelde nieuwsgebeurtenissen correct te duiden. Een lengte voor het actuele nieuws van 7 tot 10 minuten is geschikter;
- **Productie:** Inzake de productie bij de omroepen valt op te merken dat de workflow zo zou moeten worden ingericht, dat de tijd tussen daadwerkelijke productie en uitzending zoveel mogelijk wordt verkort. Tijdens de pilot hebben de omroepen – om het zekere voor het onzekere te nemen – een wel heel ruime marge gehanteerd. Die kan verkort worden.
- **Kosten:** De kosten van de pilot liggen aanzienlijk lager dan de begrote kosten. Alle posten bleken goedkoper te zijn dan begroot, de grootste afwijkingen waren het gevolg van een andere play-out techniek en lagere distributiekosten. Voor deze laatste kosten kan geen voorspellende waarde voor de toekomst worden verbonden vanwege de complexiteit van de distributienetten;
- **Toekomstperspectief:** mocht besloten worden tot voortzetting van de regiovensters, dan zijn er volgens NPO en RPO meer middelen (geld) nodig. Tijdens de proef werd geput uit het pilotbudget. Indien er overgegaan wordt naar continue programmering van de RNV's zijn deze middelen bij zowel NPO als RPO niet beschikbaar.

12.2 Aanbevelingen

Naar aanleiding van de proef worden de volgende aanbevelingen gedaan:

1. Maak de RNV's financieel mogelijk door de benodigde middelen (zie 11.5) daarvoor additioneel beschikbaar te stellen. Het betreft € 7.141.550,-- , -- structureel per jaar prijspeil 2018 (incl. BTW) voor RPO en NPO en een nader te bepalen bedrag ter compensatie van de kosten van de

distributeurs voor het aanpassen van hun netwerken. Dit is eens te meer noodzakelijk nu in de komende jaren de budgetten van de NPO, op basis van de ramingen uit de visiebrief van 14 juni 2019 verder zullen krimpen, en de budgetten van de regionale omroepen ook krimpen als gevolg van dalende reclame-inkomsten⁸.

2. Los de mediawettelijke beperkingen op. In het Plan van Aanpak is in bijlage 1 en bijlage 2 bij het Plan van Aanpak een aantal juridische vragen opgenomen, waarbij NPO en RPO als voorwaarde voor een eventuele uitrol hebben gesteld dat alle mediawettelijke beperkingen moeten zijn opgelost. Het is nodig om deze vragen samen met het ministerie en het Commissariaat voor de Media tijdig te beantwoorden.
3. Waarborg dat alle pakketaanbieders hun distributienetten geschikt hebben gemaakt voor doorgifte van de regiovensters, conform de regiogrenzen op een manier waarop tenminste 75% van alle huishoudens wordt bereikt. Daarbij zou een aanpassing van de must-carry bepaling overwogen moeten worden als pakketaanbieders zouden aangeven de introductie van regionale nieuwsvensters niet of niet binnen deze termijn te willen uitvoeren.
4. Als wel aan aanbeveling (1) en (2), maar niet aan aanbeveling (3) voldaan kan worden, is een andere optie om RNV gefaseerd in te voeren. Met fasering wordt bedoeld dat de RNV bij aanvang alleen worden gedistribueerd door de pakketaanbieders wiens netwerksegmentatie goed aansluit op de verzorgingsgebieden van de regionale omroepen en vervolgens in die gebieden waar dat betrekkelijk eenvoudig te realiseren is. Daarna kan uitbreiding plaatsvinden naar alle andere gebieden waar meer complexere aanpassingen voor de distributie nodig zijn. In die laatste fase vindt ook de uitrol plaats via IP-TV aanbieders. Door de regionale nieuwsvensters gefaseerd in te voeren kan een start gemaakt worden zonder dat op voorhand grote investeringen door pakketaanbieders gemaakt moeten worden.
5. De RNV in de huidige vorm in de pilot is te kort om voldoende journalistiek diepgaand te zijn zodat een langer RNV wordt aanbevolen. Een lengte voor het actuele nieuws van 7 tot 10 minuten is beter geschikt.
6. Uit het behoefteonderzoek en de evaluatie door de hoofdredacteurs en de zendermanager van NPO2 is gebleken dat het in de proef geteste uitzendtijdstip en -plaats, dus na het NOS-journaal van 18:00 uur op NPO2 het beste past. Onze aanbeveling is derhalve om dat tijdstip en plaats in het schema te handhaven waarbij NPO en RPO met de visiebrief in het achterhoofd met elkaar in gesprek gaan over de verdere ontwikkeling;
7. Er moet worden afgezien van satellietdistributie van het RNV. Het concept 'netwerksegmentatie' bestaat niet in de wereld van satellietdistributie.
8. Draag zorg voor een landelijk programma, als back-up, maar eventueel ook te gebruiken als de versie die via de satelliet en internetstream wordt uitgezonden. Dit landelijke programma moet

⁸ Begroting RPO 2019.

van goede inhoudelijke kwaliteit zijn (beter dan de versie die tijdens de pilot als landelijke versie is uitgezonden).

9. Onthef partijen, voor zover van toepassing, van verplichtingen ten aanzien van ondertiteling (ook gesproken), archivering en zendlijnregistratie ten behoeve van het Commissariaat voor de Media vanwege de disproportionele kosten die ermee zouden zijn gemoeid. Hiervoor moeten eveneens eventuele mediawettelijke beperkingen worden weggenomen.

13 BIJLAGEN

13.1 PLAN VAN AANPAK

13.2 ONDERZOEK DVJ

13.3 PERSBERICHT EN Q&A

Plan van aanpak voor een pilot regionale nieuwsvensters (RNV) op een van de landelijke tv-netten

Hilversum, 19 februari 2019

Definitieve versie 2- VERTROUWELIJK

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Kaders en uitgangspunten	4
3.	De pilot in het kort	5
4.	De onderdelen van de pilot	6
	4.1 Programma	6
	4.2 Techniek	7
	4.2.1 NPO	7
	4.2.2 RPO	7
	4.3 Distributie	8
	4.4 Juridische aspecten	9
	4.5 Evaluatiecriteria	9
5.	Kosten	11
6.	Voorwaarden voor uitrol	12
	Bijlage 1	13
	Bijlage 2	14
	Bijlage 3	15

1. Inleiding

Het vorige Kabinet Rutte2 stelde zich op het standpunt dat intensievere inhoudelijke samenwerking tussen de regionale en de landelijke publieke omroep kansen biedt om het huidige media-aanbod te versterken. Daaronder valt de huidige samenwerking tussen de RPO en de NOS in de landelijke dagjournaals en past naar de mening van het vorige kabinet ook de introductie van regionale nieuwsvensters op een landelijk tv-net.

NPO en ROOS (namens de regionale omroepen en destijds het samenwerkingsverband van de regionale omroepen) zijn enkele jaren geleden gevraagd deze samenwerking te onderzoeken. Een rapportage hierover is op 1 juli 2015 aangeboden aan OCW en gaat in op de mogelijkheden, belemmeringen en onduidelijkheden. NPO en ROOS hebben daarop samen verder de technische aspecten onderzocht en daarover in september 2016 gerapporteerd aan OCW.

Op basis van de twee rapportages kondigde de vorige staatssecretaris van OCW in zijn brief aan de Tweede Kamer van 22 februari 2017 een pilot aan om te bezien in welke vorm regionale nieuwsvensterprogrammering (RNV) mogelijk is. De pilot moest een beter beeld geven over de mogelijke baten en lasten (zoals het effect op de bereikcijfers), de praktische uitvoerbaarheid en afspraken die tussen de partijen onderling gemaakt moeten worden. De pilot moest op een serieuze manier worden opgezet en getoetst en moet plaatsvinden op een relevant tijdstip en plaats en met een representatief publiek. Op basis van een plan van aanpak en een begroting was de staatssecretaris bereid om middelen voor het uitvoeren van de pilot beschikbaar te stellen.

Voor u ligt een plan van aanpak voor de uitvoering van de pilot. Het geeft een beschrijving van de opzet van de pilot en van de doelen die met deze pilot beoogd worden, als ook van de geraamde kosten.

NPO en RPO (inmiddels de opvolger van stichting ROOS) stellen de volgende voorwaarden aan de minister van OCW alvorens de pilot van start kan gaan:

- een schriftelijke garantie dat alle kosten voor de pilot (personele, technische, distributie- en programmatische kosten) en voor een eventuele daaropvolgende uitrol van de dienst, volledig worden gefinancierd door OCW en dat deze financiering volledig gebeurt uit extra ter beschikking komende rijksmiddelen en dus niet uit een ombuiging van middelen uit de Mediabegroting of worden geput uit de AMR.
- een oplossing voor alle mediawettelijke beperkingen.

NPO wil daarnaast bij een eventuele uitrol van de dienst een schriftelijke garantie van de minister van OCW dat alle distributeurs hun distributienetten geschikt moeten hebben gemaakt voor doorgifte van de regiovensters, conform de regiogrenzen. VodafoneZiggo heeft aangegeven dat de kosten daarvoor vergoed moeten worden.

De NPO wil tevens bij een eventuele uitrol van de dienst een schriftelijke toezegging van OCW voor substantiële tegemoetkoming in de aangekondigde budgetkorting.

2. Kaders en uitgangspunten

In de concessiebeidsplannen van zowel de NPO als de RPO is opgenomen dat er gestreefd wordt naar een meer intensieve samenwerking. “Met name in onze journalistieke taak vullen wij elkaar goed aan: uitwisseling van nieuws op alle platformen is al de praktijk van alledag¹.”

In zijn Concessiebeidsplan 2016-2020 omschrijft de NPO dat de presentatie van regionaal aanbod op de landelijke zenders en omgekeerd, zal worden versterkt. Een voorbeeld hiervan zijn de blokken regionaal nieuws die vanaf februari 2016 een eigen plaats hebben gekregen binnen de NOS Journaaluitzendingen van 12.00 en 15.00 uur. Ook andere, journalistieke, samenwerking wordt gestimuleerd door de regionale omroepen meer met de NOS te laten samenwerken en delen. En de NPO geeft aan op opnieuw onderzoek te willen doen naar “de technische haalbaarheid van signaalsplitsing tegen redelijke kosten, ten behoeve van de introductie van een regionaal venster op een van de NPO tv-zenders”.

Ook de RPO omschrijft in zijn Concessiebeidsplan (2017-2025, Liefde voor de Regio) de journalistieke samenwerking met de NPO. Zo willen de regionale omroepen “flexibele netwerk-organisaties zijn die openstaan voor samenwerking met derden waar die samenwerking journalistiek-inhoudelijke kwaliteits-items oplevert” – zoals met de NOS het geval is. Daarnaast staat ook de ambitie beschreven om te komen tot regionale nieuwsvensters op een landelijk net. Doel van de introductie van deze vensters is “dat de regionale omroepen hun bereik kunnen vergroten en dat grote groepen (nieuwe) kijkers op de hoogte worden gebracht van het nieuws uit de regio. De ambitie van regionale omroepen is om vanaf 1 januari 2018 regionale vensters te verzorgen rondom de journaals van de NOS, dit bij voorkeur om 18:00 uur.

Het besluit of het RNV definitief wordt ingevoerd hangt af van de uitkomsten van de pilot. Partijen bepalen gezamenlijk aan welke voorwaarden moet zijn voldaan alvorens een besluit wordt genomen om over te gaan tot een definitieve RNV.

¹ Concessiebeidsplan NPO 2016-2020

3. De pilot in het kort

1. De pilot RNV zal 3 maanden lopen en betreft een 5 minuten durend venster op NPO2, op werkdagen.
2. Voor de pilot RNV wordt een koppeling gemaakt met het NOS-journaal van 18.00 uur op NPO2.²
3. In een speciaal hiervoor gecreëerd tijdslot op NPO2 wordt door drie regionale omroepen een regionaal nieuwsblok uitgezonden.
4. De drie regio's waar de pilot RNV zal lopen zijn Gelderland, Friesland en Zuid-Holland-zuid. De bijbehorende regionale omroepen die deelnemen zijn Omroep Gelderland, Omroep Fryslân en RTV Rijnmond. Niet alle gebieden binnen deze regio's kunnen worden meegenomen in de pilot, vanwege het niet samenvallen van regiogrenzen van de distributeurs en servicegebied van de regionale omroep.
5. Er wordt een apart programma op NPO2 uitgezonden in de tien regio's die niet meedoen aan de pilot. Dit programma wordt aangeleverd door RPO.³
6. Gedurende de pilot wordt in de tien regio's die niet meedoen met de pilot, gedurende een week en conform het format, op een vast tijdstip dagelijks een 5 minuten durend journaal samengesteld en uitgezonden op het eigen regionale net.
7. De drie regiovensters vallen alle onder eenzelfde format. Dit format is afgestemd met de NPO en omvat onder andere uitgangspunten voor het type nieuws dat gebracht wordt, de manier van presenteren en de manier van doorverwijzen naar RPO- en NPO-platforms.
8. De productie van de regionale nieuwsvensters vindt plaats bij de desbetreffende omroepen.
9. Voor de pilot RNV zal het programma kort voor de uitzending worden aangeboden aan de NPO (en wordt er dus niet live geschakeld). De NPO bedient tijdens het tijdslot 4 uitzendkanalen: drie met een regioblok en een met het andere programma.
10. De desbetreffende regionale omroep is eindverantwoordelijk voor het tijdslot waarop de RNV's worden uitgezonden. Bij eventuele overtreding van de mediawet kan het Commissariaat hier terecht.
11. VodafoneZiggo en lokale kabels dragers dragen zorg voor de distributie naar de eindgebruikers tijdens de pilot.
12. Vanwege de verschillen in aanbod van NPO2 in de betrokken regio's wordt voorzien in gerichte communicatie naar de kijkers over de pilot RNV.
13. Na afloop van de pilot wordt op basis van vooraf overeengekomen criteria bezien óf en zo ja hoe en in welke omvang er sprake zal zijn van een definitieve uitrol van de RNV.

² Uitgaande van een start van de pilot na augustus 2018. Indien de pilot voor die tijd een aanvang zou moeten nemen is alleen een tijdslot van 16.00u beschikbaar. Dit laatste als gevolg van reeds gemaakte afspraken met omroepen.

³ Onder het voorbehoud dat er een omroep bereid is om de uitzendverantwoordelijkheid op zich te nemen.

4. De onderdelen van de pilot

4.1 Programma

- De pilot RNV wordt op NPO2 uitgezonden op NPO2, voor of na het nieuws van 16.00 uur (dat voor de duur van de pilot ook op NPO2 wordt uitgezonden), tenzij er op dat net op korte termijn nog ruimte beschikbaar komt op een tijdslot rond 18.00 uur.
- Het programma duurt 5 minuten.
- Het wordt 5 werkdagen in de week uitgezonden.
- Er wordt een alternatief programma uitgezonden in de andere regio's. Dit programma wordt aangeleverd door RPO.⁴
- De productie van RNV wordt verzorgd door de desbetreffende regionale omroep.
- RPO en NPO stellen gezamenlijk een format/kader vast (profiel, kwaliteit, verantwoordelijkheden en performance afspraken) waaraan de RNV moet voldoen. Hiermee bewaken we de kwaliteit en sluit het RNV goed aan op de programmering van NPO2.
- Inhoudelijk is de RPO verantwoordelijk (nieuwsjournalistiek, waakhondfunctie).
- In de pilot wordt een testperiode opgenomen. In deze periode worden de drie RNV's al geproduceerd en getest. Als ook de programma's die in een nader te bepalen testperiode gedurende de pilot worden geproduceerd door de overgebleven 10 regio's. Aan de hand van een door RPO en NPO tevoren overeengekomen format wordt de kwaliteit van al deze uitzendingen geëvalueerd door een expertpanel. Op basis hiervan worden onderdelen van de omroepen die deelnemen aan de pilot bijgesteld alvorens het eerste RNV daadwerkelijk wordt uitgezonden.

Activiteiten:

1. **Opstellen formatkader:** NPO en RPO stellen een formatkader (profiel, kwaliteit, verantwoordelijkheden en performance) op. De RPO werkt het format RNV uit t.b.v. een kwalitatief hoogwaardig RNV, aansluitend op het profiel van NPO2.
2. **Implementatie:** Implementatie van het format bij de betrokken regionale omroepen. Onderwerpen die nader worden onderzocht op haalbaarheid zijn o.a.: techniek, verbindingen, inpassen in proces regionale omroep. Dit kan leiden tot organisatie-aanpassing in de regio's, aanscherpen van het format etc. NPO draagt er zorg voor dat het venster onderdeel wordt van het uitzendschema NPO2, als ook voor een vervangend programma voor de overige regio's. Voor de implementatie zal een projectgroep met vertegenwoordigers van NPO en RPO samengesteld worden die wordt gecoördineerd door een externe projectmanager.
3. **Testperiode:** Voorafgaand aan de feitelijke pilot produceren de betrokken regionale omroepen proefprogramma's t.b.v. het RNV die worden beoordeeld door een expertpanel aan de hand van vooraf bepaalde criteria en kwaliteitseisen. Dit kan leiden tot bijstelling van het aangeleverde product.

⁴ Onder het voorbehoud dat er een omroep bereid is om de uitzendverantwoordelijkheid op zich te nemen.

4. **Start pilot:** Op werkdagen wordt het RNV aangeboden. Gedurende de pilot vindt onderzoek plaats naar de waardering door publiek en expertpanel.

4.2 Techniek

Voor het opstellen van het concept plan van aanpak is er binnen NPO en RPO een verkort onderzoek gedaan naar de technische aspecten om RNV mogelijk te maken. De volledige lijst uitgangspunten, randvoorwaarden en aannames is opgenomen in Bijlage 4. Een aantal daarvan wordt hier met name genoemd:

- Huidige continuïteit en kwaliteit moeten op gelijk niveau blijven;
- De regionale omroepen zijn gebonden aan een (voor alle deelnemende omroepen gelijke) vaste lengte van het RNV;
- Geen ondersteuning voor het on demand terugkijken van de RNV's, geen instroom in het archief van Beeld & Geluid en geen zendlijnregistratie voor CvdM;
- De RNV's zijn uitsluitend vooraf opgenomen programma's;
- Ondertiteling voor doven en slechthorenden (TT888) en gesproken ondertiteling (TT889 en extra audio) kan niet worden ondersteund in het RNV;
- In de pilot worden niet alle beeldkwaliteiten (anders dan standaard SD en standaard HD) ondersteund.

4.2.1 NPO

Activiteiten:

1. **Implementeren techniek en processen:** Aanpassen infrastructuur (hard- en software) en proces implementatie.
2. **Testperiode:** Testen NPO-omgeving en proces (in samenhang met RPO (programma en techniek) en VodafoneZiggo), ketentest.
3. **Start pilot:** Op werkdagen aanleveren RNV, intern en extern evalueren.
De techniekactiviteiten leiden tot: inzicht en impact op de bestaande technische situatie NPO, een ontwerp om RNV mogelijk te maken tijdens de pilot (technisch en operationeel, lean and mean), beschikbaar krijgen van mensen en apparatuur, techniek en proces implementatie, integrale test (keten) en gereed zijn voor de start.

4.2.2 RPO

Activiteiten:

Bestaande situatie: In kaart brengen wat de impact is op het huidige proces en de techniek van de regionale omroepen. Opstellen indicatief budget.

Ontwerp techniek pilot: Ontwerpen (functioneel – technisch – operationeel, lean and mean) t.b.v. de pilot periode met aandacht voor een definitief ontwerp en proces aanpassing. Speciale aandacht voor: Studio, uitzend gereedmaken, compliance recording (inclusief archivering) en aanleveren Play-out NPO. Opstellen detail implementatieplan.

Inkoop/ huur/ Leen apparatuur voor pilotperiode: Uit het ontwerp techniek blijkt of de regionale omroepen Inkoop, huur, leen apparatuur t.b.v. pilot nodig hebben. Tevens stellen de regionale omroepen vast welke extra mensen er nodig zijn in het aangepaste proces en de inhuur daarvan in de verschillende fasen.

Implementeren techniek en processen: Aanpassen infrastructuur (hard- en software) en proces implementatie.

Testperiode: Testen RPO-omgeving en proces (in samenhang met RPO-programma, NPO en VodafoneZiggo), ketentest.

Start pilot: Op werkdagen aanleveren RNV, intern en extern evalueren.

De techniek activiteiten leiden tot: inzicht en impact op de bestaande technische situatie RPO, een ontwerp om RNV mogelijk te maken tijdens de pilot (technisch en operationeel, lean and mean), beschikbaar krijgen van mensen en apparatuur, techniek en proces implementatie, integrale test (keten) en gereed zijn voor de start.

4.3 Distributie

In de voorbereiding is er overleg geweest met VodafoneZiggo, KPN en NL Connect. VodafoneZiggo heeft aangegeven mee te werken aan de pilot als de kosten worden gedekt worden door OCW, waarbij zij de inrichting van pilot zo *lean and mean* mogelijk zullen uitvoeren. Dit geldt eveneens voor NL Connect. KPN heeft aangegeven niet te willen participeren in de pilot. In het onderzoek naar de definitieve variant voor regiovensters moet worden gezien wanneer en onder welke voorwaarden KPN wel in staat zal zijn om te participeren.

De pilot is met dit al beperkt tot het afleveren van de RNV via kabeltelevisie. Van de pilotregio's Omroep Gelderland, Omrop Fryslân en RTV Rijnmond (mix van Randstedelijk, buitengebied en gebied met sterke eigen identiteit), levert RTV Rijnmond technisch gezien de meeste problemen op. Een aantal kijkers binnen en buiten deze regio zal een 'verkeerd' signaal ontvangen⁵. VodafoneZiggo vraagt hier om adequate communicatie naar de eindgebruiker. Door de pilot met VodafoneZiggo uit te voeren kan maximaal 54% van de eindgebruikers in de desbetreffende regio's bereikt worden.

Uitgangspunt van de pilot is doorgifte van het lineaire TV-signaal met daarin het regiovenster. Onderdeel van de pilot is tevens een onderzoek naar de distributietechnologie die in een definitieve uitrol gebruikt kan worden, waarbij de kijker het regiovenster beschouwt als lineaire televisie, maar de technologie anders kan zijn. Doelstelling is het bereiken van consumenten, op basis van een lineair aanbod van de NPO-zenders. Dit hoeft niet persé kabeltelevisie te zijn.

Activiteiten:

Implementeren techniek en processen: (Eventuele) aanschaf apparatuur, aanpassen infrastructuur (hard- en software) en proces implementatie, Onderzoek naar distributietechnieken.

⁵ Krimpenerwaard, Bernisse, Graafstroom, Hoek van Holland, Hoogvliet, Krimpen a/d IJssel, Leerdam, Liesveld, Nieuw Lekkerland, Oud Beijerland, Rijswijk, 's-Gravendeel, Spijkenisse, Zederik, Bergschenhoek, Nieuwerkerk a/d IJssel, Zevenhuizen Moerkapelle, Culemborg, Mook en Middelaar, Scherpenzeel, Hattem.

Testperiode: Testen VodafoneZiggo-omgeving en proces (in samenhang met RPO-programma, NPO en VodafoneZiggo), ketentest.

Start pilot: Op werkdagen aanleveren RNV, intern en extern evalueren.

4.4 Juridische aspecten

Vanuit het juridisch perspectief is gekeken naar het inrichten van de juridische kaders die noodzakelijk zijn om RNV in te kunnen voeren op NPO2. Hiertoe zijn op drie niveaus vragen geformuleerd:

1. Vragen aan OCW (bijlage 1)
2. Vragen aan CvdM (bijlage 2)
3. Vragen betreffende samenwerking RPO-NPO (bijlage 3)

Activiteiten:

Toets en besluitvorming juridische vragen en regelgeving: opstellen samenwerkingsafspraken NPO/RPO. Acties opnemen in de verschillende detail-implementatieplannen.

Vastleggen besluiten: Vastleggen besluiten in overeenkomst en andere documentvormen. Besluiten verspreiden bij betrokkenen. Gereed: p.m.

Start pilot: Intern en extern evalueren.

4.5 Evaluatiecriteria

Het succes van de pilot wordt gemeten aan de hand van evaluatiecriteria op het gebied van waardering, behoeften, techniek, kosten en kwaliteit.⁶

4.5.1. Waardering (alleen kijkers)

Resultaat: Het verkrijgen van bereik- en waarderingsindicatie van de vensters.

Via het Media Appreciatie Panel (MAP, onafhankelijk uitgevoerd door marktonderzoeksbureau GfK) van de NPO wordt dagelijks de programmawaardering van publieke en commerciële televisie-uitzendingen onderzocht. Aan panelleden in betrokken regio's wordt onder andere (gericht) gevraagd worden of ze het RNV hebben gezien en wat zij ervan vonden. Hoewel MAP primair geen bereiksonderzoek is, kan door het onderzoek te 'boosten' wel een bereik- en waarderingsindicatie verkregen worden van de vensters. Het doel is om een goed beeld te krijgen van hoe de kijker oordeelt over verschillende kwaliteitsaspecten van een RNV en om een benchmark te verkrijgen met vergelijkbare programma's. Benchmarkparameters zijn onder ander waardering (rapportcijfer), betrouwbaarheid, vakmanschap, onafhankelijkheid, vrij van commerciële en politieke invloeden, is het informatief en heeft het toegevoegde waarde. Met de uitbreiding van het MAP voor de pilotperiode is ongeveer Eur 20.000,- ex btw gemoeid. De precieze vragen van het onderzoek worden uitgewerkt op het moment dat tot de pilot is besloten en de voorbereiding ervan plaatsvindt.

⁶ Gegeven de steekproefomvang van SKO en de aantallen bereikte respondenten is er geen solide basis voor een bereiksmatige evaluatie van de pilot.

4.5.2. Behoeften (landelijk)

Resultaat: Inzicht in de mate waarin het publiek aangeeft behoefte te hebben aan o.a. regionale nieuwsvensters op de landelijke netten.

De behoeften van het publiek naar RNV's kan onderzocht worden middels een kwantitatief ad-hoc-onderzoek onder een representatieve groep van n=1.500 Nederlanders. In dit onderzoek wordt via 10-15 vragen inzicht verkregen in de behoeften van het publiek naar RNV's. Het doel is om meer inzicht te verkrijgen in de aard en omvang van de 'regionale nieuwsbehoefte' bij de Nederlandse bevolking en de wijze waarop de publieke omroep op die behoefte kan inspelen. Het 'behoefteonderzoek' kan al plaatsvinden in het voorjaar van 2018. Binnen het onderzoek kan onderscheid gemaakt worden naar regio (noord, midden, zuid) en/of provincieniveau. Met zowel de uitbreiding van het bestaande onderzoek als het ad-hoconderzoek is ongeveer 15.000 euro exclusief 21% btw gemoeid. De precieze vragen van het onderzoek worden uitgewerkt op het moment dat tot de pilot is besloten en de voorbereiding ervan plaatsvindt.

4.5.3. Techniek

- De aangeleverde RNV's voldoen aan de afgesproken lengte en technische kwaliteit;
- De playout functioneert conform het ontwerp en de kosten liggen binnen het budget. De RNV's zorgen derhalve niet voor verminderde continuïteit en kwaliteit en de praktijk laat zien dat RNV's geen negatieve impact hebben op de operationele diensten;
- De signaallevering aan distributeurs en verdere doorgifte aan abonnees gaat foutloos en zonder onoverkomelijke problemen en financiële tegenvallers. Bij dit onderwerp worden ook de bij de pilot participerende distributeurs betrokken.

4.5.4. Kwaliteit

- De kwaliteit van de RNV is volgens het publiek en volgens een door NPO en RPO overeengekomen expertpanel vergelijkbaar met die van de landelijke journaals.
- Een expertpanel en een publiekspanel beoordelen de kwaliteit van de door de betrokken geproduceerde regiovensters op basis van de criteria zoals die vooraf door NPO en RPO zijn overeengekomen.

4.5.5. Kosten

- De kosten voor techniek en uitvoering overstijgen niet de begrote kosten

Activiteiten:

Vaststellen evaluatiecriteria, selecteren onderzoeksmethode en definiëren vraagstelling: Vaststellen evaluatiecriteria, NPO en RPO. Aan de hand van de evaluatiecriteria vaststellen welke meetmethode dit het beste faciliteert. Bij de gekozen methode de onderzoeksvragen, referentiegroepen en doelgroepen vaststellen. Inregelen meeting. Opstellen indicatief budget.

Meting Pilot: Uitvoeren kwalitatief en kwantitatief onderzoek

Analyse, evaluatie en advies: Analyse tijdens en na de pilot. Advies aan de hand van resultaat pilot.

5. Kosten

Pilot

Kosten	Omschrijving	Eenheidsprijs	Totaal
Techniek	RPO		50.000
	NPO ⁷		720.000
Distributie	VodafoneZiggo		135.000
	Kleine kabeldistributeurs		50.000
Programmatisch	RNV gedurende 3 maanden, 5 werkdagen per week, 3 regio's ⁸	100.000	300.000
	Formatprogramma gedurende 5 werkdagen per week in overige regio's	-	-
	Vervangende programmering op NPO2 gedurende de pilot	-	-
	Voortzetting van de tijdelijke dagjournaals 2016 en 2017 ook in 2018	-	-
Onderzoek	Kwantitatief (incl. behoeftenonderzoek)		42.350
	Kwalitatief (incl. expertpanel en publiekspanel)		60.000
Communicatie	Vanuit RPO en NPO		50.000
Begeleiding	Projectmanagement		55.000
TOTAAL			1.462.350

⁷ Zie specificatie aan het einde van dit document.

⁸ Zie specificatie aan het einde van dit document.

6. Voorwaarden voor uitrol

Resumerend worden de volgende voorwaarden gesteld aan een uitrol van de pilot:

- een schriftelijke garantie dat alle kosten voor de pilot (personele, technische, distributie- en programmatische kosten) en voor een eventuele daaropvolgende uitrol van de dienst, volledig worden gefinancierd door OCW en dat deze financiering volledig gebeurt uit extra ter beschikking komende rijksmiddelen en dus niet uit een ombuiging van middelen uit de Mediabegroting of worden geput uit de AMR.
- een oplossing van alle mediawettelijke beperkingen.

Voor een eventuele uitrol van de dienst moeten NPO en RPO overeenstemming hebben over de mate waarin is voldaan aan de in de evaluatie gestelde criteria.

NPO wil daarnaast bij een eventuele uitrol van de dienst een schriftelijke garantie van de minister van OCW dat alle distributeurs hun distributienetten of door middel van innovatieve distributietechnieken geschikt moeten hebben gemaakt voor doorgifte van de regiovensters, conform de regiogrenzen. VodafoneZiggo heeft aangegeven dat de kosten daarvoor vergoed moeten worden.

De NPO wil tevens bij een eventuele uitrol van de dienst een schriftelijke toezegging van OCW voor substantiële tegemoetkoming in de aangekondigde budgetkorting.

Bijlage 1: Juridische vragen aan OCW

1. Mag de NPO-zendtijd toekennen aan de regionale omroepen (redactieverantwoordelijkheid op een landelijk kanaal)?

Analyse RPO – NPO:

De Mediawet maakt een onderscheid in de uitvoering van de publieke taak in drie lagen (landelijk, regionaal en lokaal niveau) en die lagen interfereren – volgens de wetssystematiek – niet met elkaar. Daarmee is het ‘regiovenster’ zoals het is bedoeld - namelijk als een onderdeel van de NPO-televisieprogrammakanalen maar onder redactionele verantwoordelijkheid van de betreffende regionale omroep - een fenomeen dat mediarechtelijk zou moeten worden geregeld.

Een wettelijke regeling zou wellicht kunnen worden geënt op de regeling die tot en met 2008 in de oude Mediawet was opgenomen (artikel 166) ten aanzien van regionale edities op landelijke kanalen.

Zolang de regiovensters nog geen wettelijke basis hebben zou er een tussenoplossing moeten worden gezocht (die er uit zou kunnen bestaan dat a) de regiovensters formeel in de zendtijd van een landelijke media-instelling, zoals NOS of NTR, worden uitgezonden of b) dat een regeling in het komende variawetsvoorstel wordt opgenomen en de pilot, preluderend daarop, wordt uitgevoerd).

→ De vraag aan OCW is:

- a) of deze analyse klopt en
 - b) of voor een wettelijke regeling van de regiovensters voorbereidingen kunnen worden getroffen. De suggestie daarbij is om het regiovenster in artikel 1 van de Mediawet te definiëren als een onderdeel van de algemene televisieprogrammakanalen van de landelijke publieke mediadienst waarvan de regionale publieke media-instelling in wiens verzorgingsgebied het regiovenster wordt verspreid, vorm en inhoud bepaalt.
2. Kunnen we de distributiepartijen verplichten om het signaal door te geven binnen de aan te geven regio's, rekening houdend met de best passende distributietechnologie voor zowel de consument als de distributiepartijen.?

Analyse RPO – NPO:

Daar is geen eenduidig antwoord op. De eenvoudige redenering is dat de 3 NPO-zenders onder de must carry vallen en de regiovensters, die onderdeel uitmaken van die zenders, dus ook. De kabelaars zouden daartegen in kunnen brengen dat de regiovensters niet onder de must carry verplichting vallen omdat er feitelijk sprake is van 13 verschillende algemene programmakanalen (13 verschillende edities van één programmakanaal van de NPO) waar er nu nog sprake is van één programmakanaal. Wellicht kan de inzet van innovatieve distributietechnieken hier een oplossing voor bieden. Daarnaast zou kunnen worden opgeworpen dat de Mediawet (artikel 6.13, lid 2) bepaalt dat programmakanalen ‘ongewijzigd’ door de distributeurs moeten worden verspreid.

Om onduidelijkheid - en daarmee het risico op procedures - te voorkomen verdient het dus aanbeveling om dit wettelijk te regelen.

De vraag aan OCW is welke instrumenten er zijn om de must carry ten aanzien van de regiovensters een basis in mediaregelgeving te geven (e.e.a. samenhangend met de uitwerking van vraag 1).

→ De vraag aan OCW is:
welke instrumenten er zijn om de must carry ten aanzien van de regiovensters een basis in mediaregelgeving te geven en of de ministeriële regeling, bedoeld in artikel 6.13, lid 2, MW een manier kan zijn om dit op korte termijn vorm te geven.

3. Is er sprake is van een significante wijziging van het betreffende NPO aanbodkanaal?

Analyse RPO – NPO:

Volgens NPO en RPO is daar, gelet op de duur en de aard van de regiovensters, geen sprake van.

→ De vraag aan OCW is:
wat haar reactie op de analyse is.

Bijlage 2: Juridische vragen aan CvdM

1. Dient het Commissariaat toestemming te geven voor deze pilot (krijgt heel Nederland waar ze 'recht' op hebben, het 14de programma)?

Analyse RPO – NPO:

Nee, de RvB van de NPO coördineert de landelijke programmakanalen. Dat neemt niet weg dat het verstandig en raadzaam is om het Commissariaat op de hoogte te houden van de (uitkomst van de) pilot. Dit geldt uiteraard helemaal als wordt overwogen om de 'oude' wettelijke regeling ten aanzien van regiovensters - waarin het Commissariaat uren voor televisie op één van de drie landelijke algemene televisieprogrammakanalen zou toewijzen aan regionale media-instellingen -, nieuw leven zou worden ingeblazen.

2. Mogen we een uitzondering maken m.b.t. TT888 (op het % dat gehaald moet worden)? Dit stipten we al kort aan: dat is niet wenselijk omdat de percentages die behaald moeten worden, 95% zijn (en dus erg hoog – elke afwijking wordt gevoeld in het percentage).

Analyse RPO – NPO:

Het percentage ondertiteling van 95% t.b.v. personen met een auditieve beperking ligt vast in het Mediabesluit. Het Commissariaat kan ontheffing daarvan verlenen, als dat nodig zou blijken te zijn aan de NPO (huidige wet) dan wel aan de RPO (o.g.v. een eventuele nieuwe wettelijke regeling t.a.v. de regiovensters). De termijn waarbinnen het Commissariaat daarop beslist is 8 weken.

3. Mag de *compliance recording* ook door de regionale omroep gebeuren en waar moet dit gearhiveerd worden?

Analyse RPO – NPO:

Het antwoord op die vraag zal mede afhankelijk zijn van de uitwerking van een eventuele wettelijke regeling voor regiovensters (waarin wordt geregeld wie eindverantwoordelijk is voor de regiovensters).

4. Vraag (op termijn) aan het Commissariaat: hoe wordt de inhoud van de regiovensters meegenomen in het bepalen van de ICE-norm en andere programmavoorschriften die gelden voor de regionale omroepen? Urgentie is niet groot omdat de vensters vrijwel per definitie zullen voldoen aan de ICE.

Bijlage 3: Onderdelen convenant RPO – NPO

1. Wat qua rechten in ieder geval moet worden vastgelegd:
 - Een afspraak over de rechten op het aanbod dat in de regiovensters wordt uitgezonden, bijvoorbeeld dat het regiovenster op de NPO-zender kan worden uitgezonden en dat en wanneer een regionale omroep zelf nogmaals kan uitzenden wat eerder op de NPO is uitgezonden.
 - Afspraken over de omgang met rechten van derden, waaronder persbureaus.
2. Andere afspraken (technisch, aansprakelijkheid).

Specificatie van de kosten (zie pagina 11):

Omschrijving	Prijsindicatie
Bouw - M deel	€ 100.000
Bouw - EMD deel	€ 240.000
Engineering, procesontwerp	€ 7.500
Gebruik faciliteiten o.a. ruimten	€ 20.000
Testen en training	€ 15.000
Pilotbegeleiding leverancier	€ 25.000
Ontmanteling	€ 7.500
Inzet personeel en flexibele schil	€ 130.000
Onvoorzien	€ 50.000
	€ 595.000
BTW	€ 125.000
TOTAAL	€ 720.000

Omschrijving	Prijsindicatie
Ziggo	€ 110.000
CAI Harderwijk (aannname)	€ 10.000
Caiway (aannname)	€ 20.000
Kabelnoord (aannname)	€ 10.000
	€ 150.000
BTW	€ 35.000
TOTAAL	€ 185.000

Kosten pilot regionale vensters NOS 1800 uur journaal

Uitgangspunt: maandag t/m vrijdag 5-minutenbulletindirect aansluitend op het 1800-uur journaal NPO2. Uit te zenden in de maanden september, oktober en november 2018 (13 weken). Bulletin wordt opgenomen en tussen 1745 en 1800 doorgestuurd naar de NPO. Dat betekent dat voor een aantal functies niet complete diensten hoeven worden te gecreëerd, maar dat die diensten ca 2 uur langer doorlopen. Omdat het hier (als ik het goed heb) om een door het ministerie te verstrekken vergoeding gaat, rekenen we geen BTW (subsidie altijd zonder BTW). Onderstaand overzicht geldt voor alle drie de omroepen: Omrop Fryslân, Omroep Gelderland en RTV Rijnmond.

Extra inzet in uren per dag:

- Eindredacteur	2
- Redacteur	4
- Verwerker (beeld)	4
- Presentator	2
- Regiebezetting (4 X2 uur)	8
- CVR (verbindingen)	2
- Editor	4
- Ondertiteling (p.m. OF)	
	_____+
Totaal uren per dag	26 uur
Uren per week (5X26)	130 uur
Totaal uren 13 weken pilot	1690 uur

Kosten 13 weken pilot:

We rekenen standaard met een uurbedrag van 58 euro. Daar zitten alle kosten in verwerkt en is gecorrigeerd voor zaken als ziekte en vakantie. Dat betekent voor de kosten het volgende.

Per dag 26 uur	1508
Per week 130 uur	7540
Gehele periode pilot	98020

Eenmalige kosten:

Vormgeving, 20 uren (OF maakt)	1160
Totaalbedrag incl. eenmalig	99180

NPO – REGIOVENSTER

Hanka de Bruin & Marieke Kooiman

19 maart 2019

NPO026

ACHTERGROND

ALGEMEEN

LOKAAL/REGIONAAL NIEUWS

REGIOVENSTER

CONCLUSIES

ACHTERGROND – DOELSTELLINGEN

Dit jaar start een samenwerking tussen NPO en de regionale omroepen. Na het 18:00 Journaal zal er op NPO1, 2 of 3 vijf minuten zendtijd zijn voor regionaal nieuws van de desbetreffende regionale omroep uit de provincie.

Vanaf 1 april 2019 start een pilot in een aantal provincies.

BELANGRIJKE VRAAGSTUKKEN HIERBIJ ZIJN:

Wat is de behoefte onder de bevolking voor regionaal nieuws, en in het specifiek het regiovenster?

Regiovenster:

- Wat is de mate van interesse in het regiovenster?
- Welke voorkeursmomenten van de dag heeft men voor dit venster?
- Hoe vaak denkt men te gaan kijken naar het regiovenster en waarom denkt men dat?

ACHTERGROND – SAMPLE

STEEKPROEFGROOTTE

1516

WEGING

Er is gewogen naar de Gouden Standaard op geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en provincie.

STEEKPROEF CRITERIA

- Is 13 jaar of ouder

VELDWERK

Het online veldwerk heeft plaatsgevonden in de periode 01-02-2019 tot 22-02-2019 onder DVJ Insights panelleden.

Het telefonische veldwerk heeft plaatsgevonden in de periode 11-02-2019 tot 25-02-2019.

ACHTERGROND

ALGEMEEN

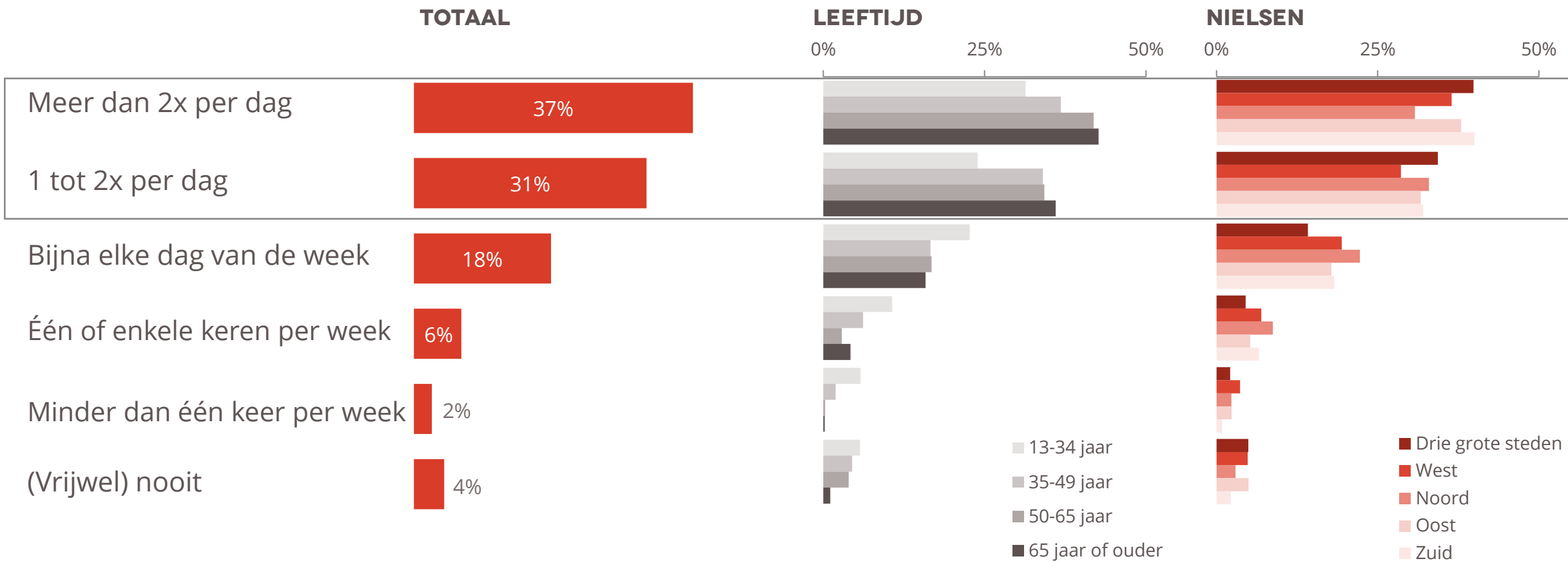
LOKAAL/REGIONAAL NIEUWS

REGIOVENSTER

CONCLUSIES

ALGEMEEN - NIEUWS VOLGEN

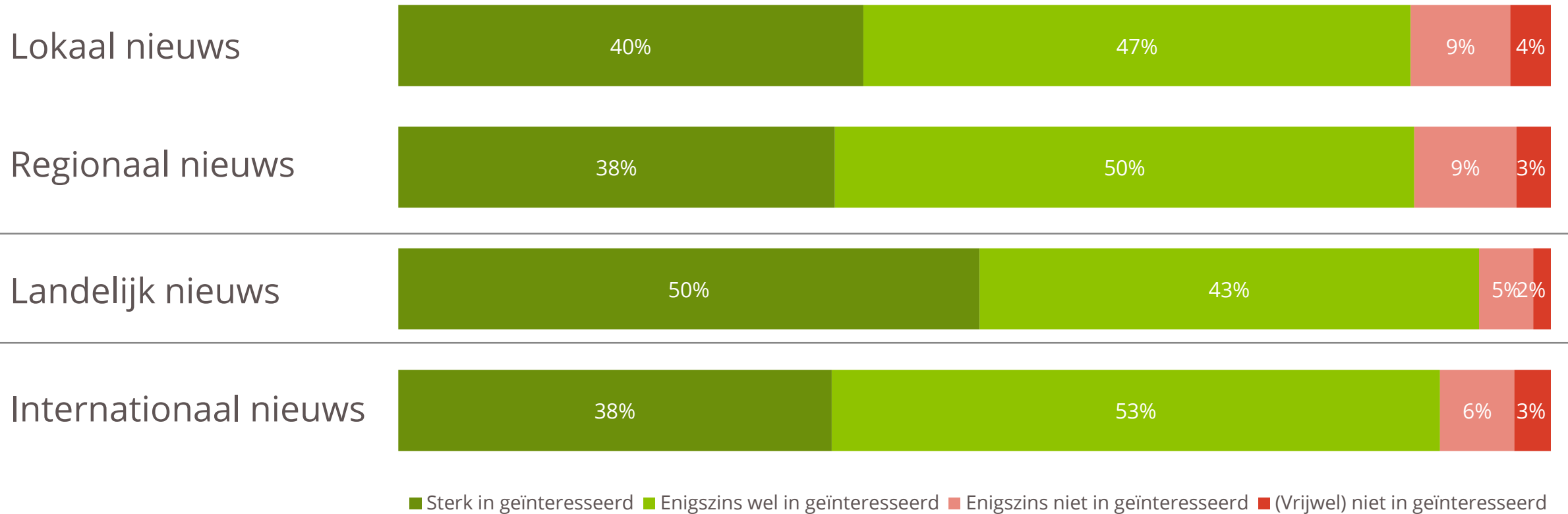
We zijn nieuwsjunkies! Ruim twee derde volgt één of meerdere keren per dag het nieuws. De jongste leeftijdsgroep blijft hierin wat achter ten opzichte van 35+.

Q: Hoe vaak volgt u het actuele nieuws in binnen- en buitenland?

ALGEMEEN - BELANGSTELLING SOORTEN NIEUWS

Hoewel men significant meer geïnteresseerd is in landelijk nieuws, blijven lokaal en regionaal nieuws niet achter bij internationaal nieuws.

Q: Kunt u aangeven in welke mate u belangstelling heeft voor de onderstaande soorten nieuws?

ALGEMEEN - BELANGSTELLING SOORTEN NIEUWS

SPLIT LEEFTIJD & NIELSEN

De belangstelling voor lokaal/regionaal nieuws is het minst onder de leeftijdsgroep 13-34 jaar, maar deze groep heeft überhaupt minder interesse in nieuws. In de drie grote steden zien we een wat lagere regionale nieuwsinteresse, maar dit is geen significant verschil.

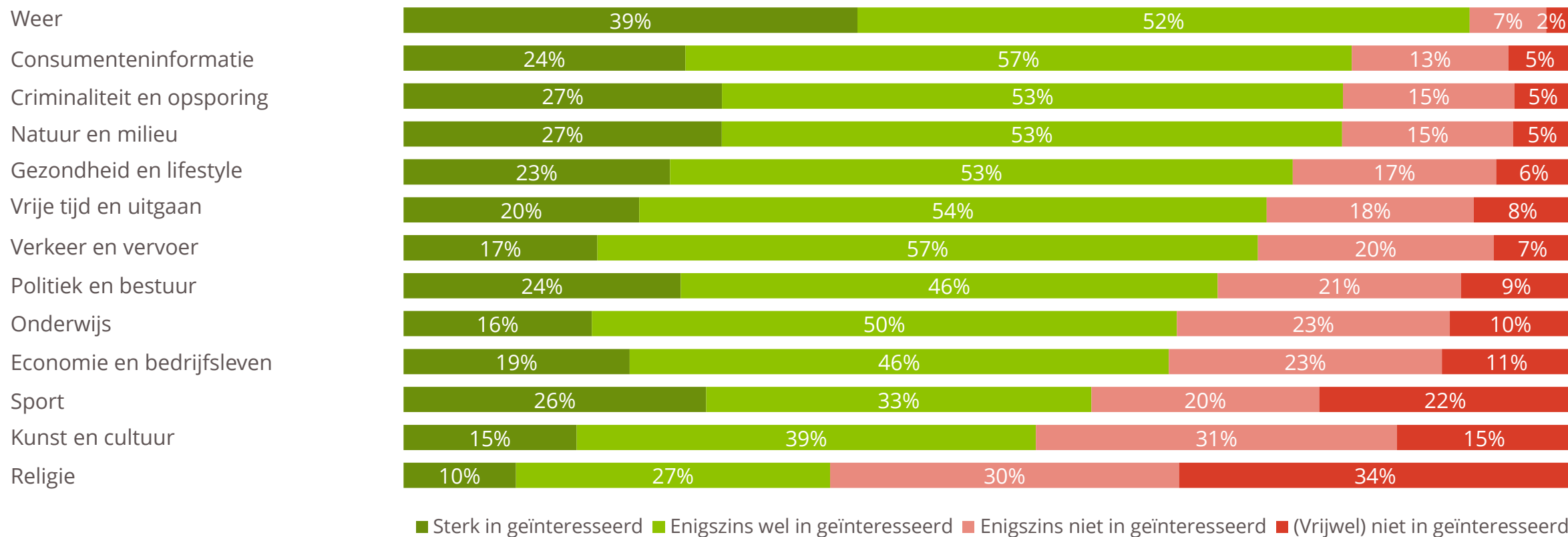
Δ Totaal - Leeftijd	Totaal	13-34 jaar	35-49 jaar	50-65 jaar	65+ jaar
Lokaal nieuws	88%	-9%	5%	4%	3%
Regionaal nieuws	88%	-9%	5%	4%	3%
Landelijk nieuws	94%	-6%	1%	4%	2%
Internationaal nieuws	90%	-3%	1%	4%	-1%

Δ Totaal - Nielsen	Totaal	Drie grote steden	West	Noord	Oost	Zuid
Lokaal nieuws	88%	1%	-2%	0%	1%	1%
Regionaal nieuws	88%	-4%	2%	-1%	-1%	1%
Landelijk nieuws	94%	-3%	0%	-3%	0%	2%
Internationaal nieuws	90%	3%	-1%	-4%	0%	2%

-x% = significant lager dan totaal, x% = significant hoger dan totaal

ALGEMEEN - INTERESSE IN ONDERWERPEN

Men is het meest geïnteresseerd in het weer, gevolgd door consumenteninformatie en criminaliteit en opsporing. Men is over het algemeen minder geïnteresseerd in religie en kunst & cultuur, terwijl het voor sport sterk verdeeld is.

Q: Als het gaat om nieuws; welke onderwerpen hebben dan, in welke mate, uw belangstelling?

Ranking o.b.v. top 2: sterk + enigszins geïnteresseerd

ALGEMEEN - INTERESSE IN ONDERWERPEN

SPLIT LEEFTIJD

Hoewel we over het algemeen een lagere interesse zien in religie als nieuwsonderwerp, zien we dat de jongere doelgroepen (13-34 & 35-49) hier significant meer interesse in hebben. Ook zijn zij meer geïnteresseerd in onderwerpen als vrije tijd, uitgaan en onderwijs. Oudere leeftijdsgroepen vinden consumenteninformatie interessant.

Δ Totaal	Totaal	13-34 jaar	35-49 jaar	50-65 jaar	65+ jaar
Weer	91%	-5%	1%	2%	3%
Consumenteninformatie	81%	-7%	6%	5%	-4%
Criminaliteit en opsporing	80%	-6%	2%	4%	1%
Natuur en milieu	80%	-5%	0%	2%	4%
Gezondheid en lifestyle	76%	-1%	1%	-1%	1%
Vrije tijd en uitgaan	74%	5%	6%	-4%	-10%
Verkeer en vervoer	73%	-6%	2%	6%	-2%
Politiek en bestuur	70%	-6%	0%	2%	6%
Onderwijs	66%	7%	7%	-7%	-10%
Economie en bedrijfsleven	66%	-5%	3%	0%	3%
Sport	59%	1%	3%	-6%	4%
Kunst en cultuur	54%	5%	2%	-8%	1%
Religie	37%	5%	7%	-8%	-5%

-x% = significant lager dan totaal, x% = significant hoger dan totaal

ALGEMEEN - INTERESSE IN ONDERWERPEN

SPLIT NIELSEN

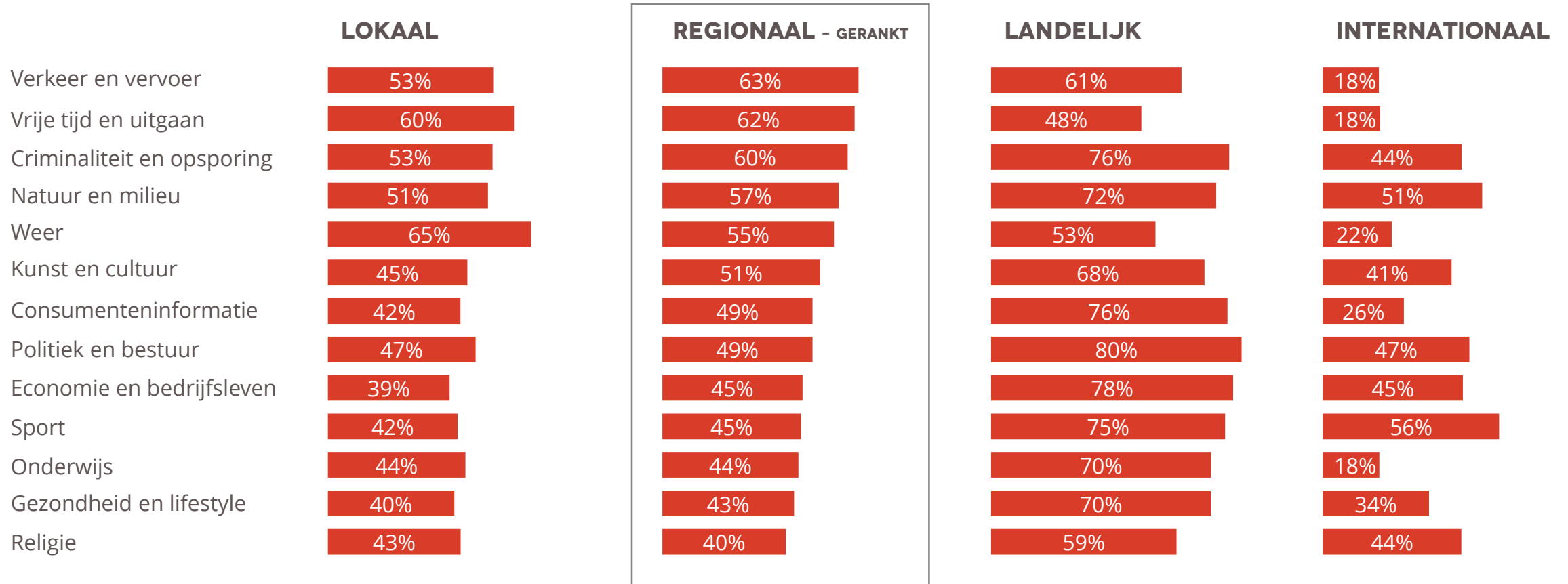
In de drie grote steden is er opvallend meer interesse in onderwerpen als economie, cultuur en religie. Regio Noord is significant minder geïnteresseerd in onderwijs, kunst & cultuur, waar regio Zuid minder met religie als nieuwsonderwerp heeft.

Δ Totaal	Totaal	Drie grote steden	West	Noord	Oost	Zuid
Weer	91%	-2%	-2%	0%	3%	0%
Consumenteninformatie	81%	-1%	0%	-6%	-1%	4%
Criminaliteit en opsporing	80%	1%	-1%	-3%	-2%	4%
Natuur en milieu	80%	1%	-1%	-3%	1%	1%
Gezondheid en lifestyle	76%	2%	1%	-6%	-2%	2%
Vrije tijd en uitgaan	74%	2%	2%	-5%	-4%	1%
Verkeer en vervoer	73%	-1%	-2%	-6%	2%	4%
Politiek en bestuur	70%	7%	1%	-6%	-2%	0%
Onderwijs	66%	5%	2%	-11%	2%	-2%
Economie en bedrijfsleven	66%	9%	0%	-6%	-2%	0%
Sport	59%	6%	-2%	-1%	-2%	1%
Kunst en cultuur	54%	12%	3%	-14%	-5%	1%
Religie	37%	14%	2%	1%	-3%	-7%

-x% = significant lager dan totaal, x% = significant hoger dan totaal

ALGEMEEN - INTERESSE PER NIVEAU

Verkeer en vervoer, vrije tijd en uitgaan, en criminaliteit en opsporing worden de meest interessante onderwerpen gevonden op regionaal niveau. Het weer is belangrijk op lokaal niveau.

Q: Kunt u per nieuwsonderwerp aangeven of u daar interesse in heeft op lokaal, regionaal nationaal of internationaal niveau?

ACHTERGROND

ALGEMEEN

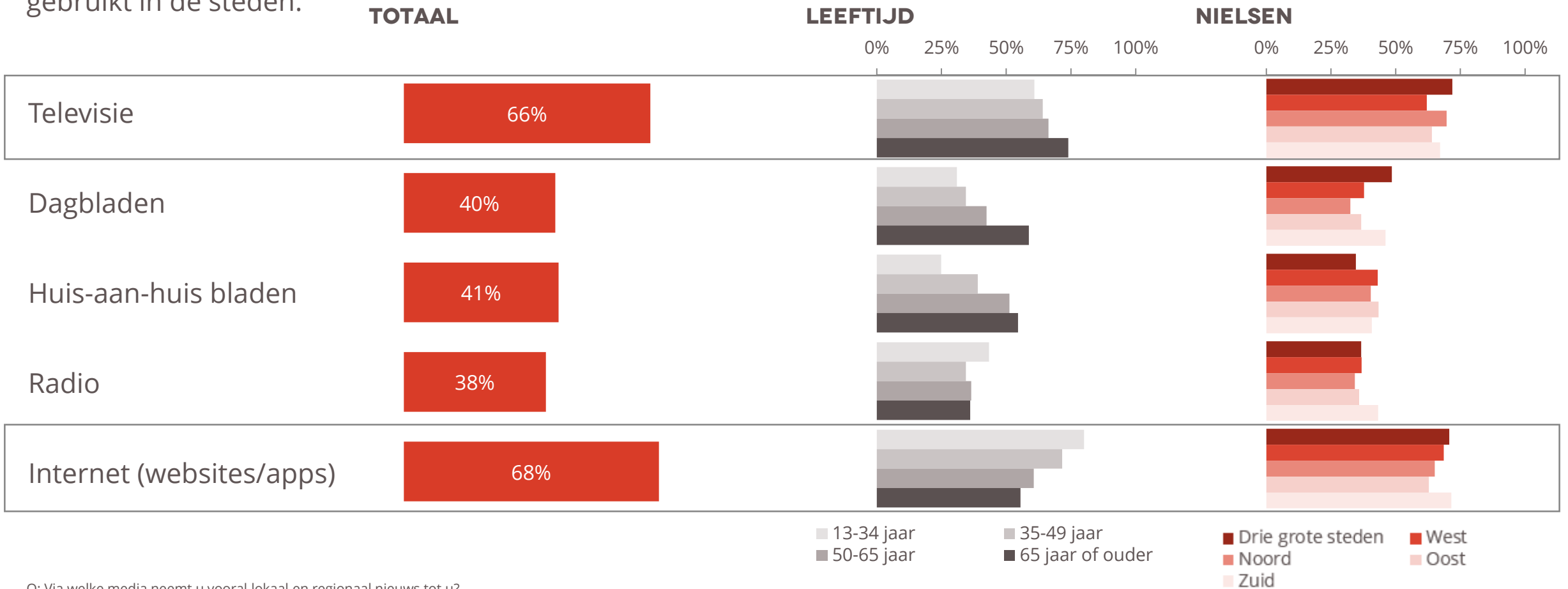
LOKAAL/REGIONAAL NIEUWS

REGIOVENSTER

CONCLUSIES

REGIONAAL NIEUWS – MEDIAKANALEN

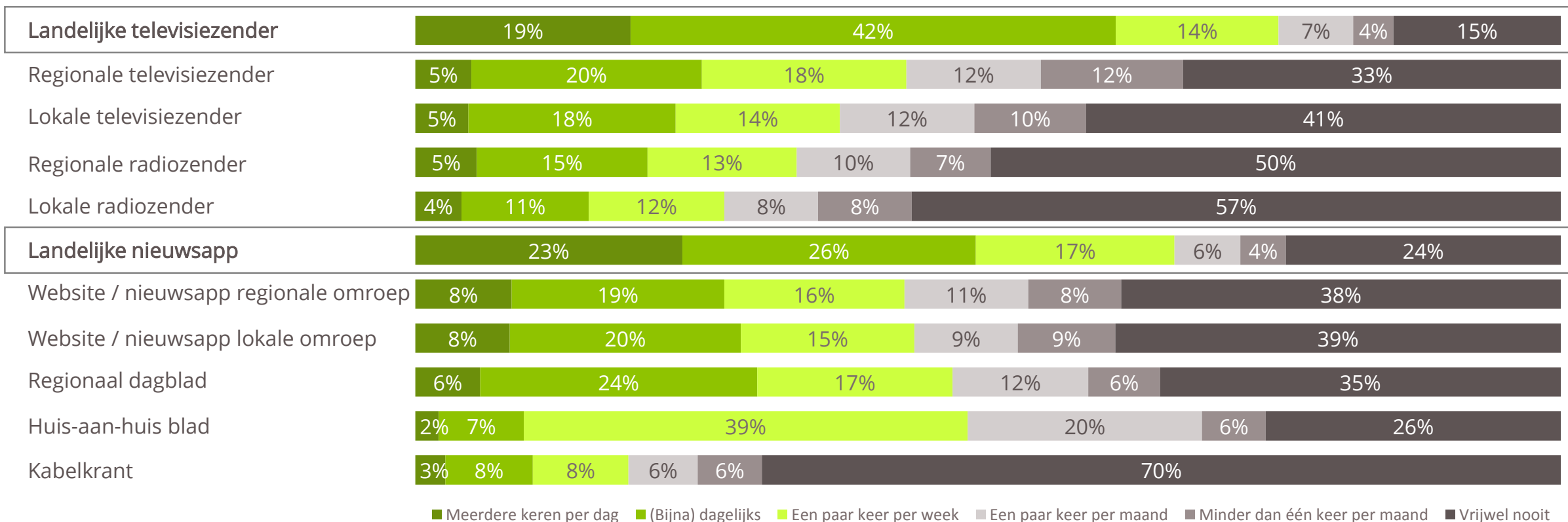
Televisie en websites/apps zijn de voornaamste kanalen om lokaal/regionaal nieuws te volgen. Dagbladen worden significant meer gebruikt in de drie grote steden en Zuid, terwijl huis-aan-huis bladen significant minder worden gebruikt in de steden.

Q: Via welke media neemt u vooral lokaal en regionaal nieuws tot u?

REGIONAAL NIEUWS – MEDIABRONNEN

Men gebruikt vooral landelijke zenders en apps voor lokaal/regionaal nieuws. Regionale en lokale radiozenders worden weinig gebruikt evenals de kabelkrant.

Q: Welke bronnen voor lokaal en regionaal nieuws gebruikt u en hoe vaak?

REGIONAAL NIEUWS – MEDIABRONNEN [DAGELIJKS OF VAKER]

SPLIT LEEFTIJD

Jongeren maken opvallend minder gebruik van de landelijke televisiezender en het regionale dagblad als het gaat om regionaal nieuws, terwijl dit voor ouderen juist belangrijke mediabronnen zijn.

Δ Totaal	Totaal	13-34 jaar	35-49 jaar	50-65 jaar	65+ jaar
Landelijke televisiezender	61%	-13%	-2%	6%	13%
Regionale televisiezender	25%	-2%	-1%	0%	5%
Lokale televisiezender	23%	0%	-5%	3%	3%
Regionale radiozender	20%	1%	-3%	1%	1%
Lokale radiozender	15%	4%	-1%	-3%	1%
Landelijke nieuwsapp	49%	2%	5%	-2%	-7%
Website / nieuwsapp regionale omroep	27%	-1%	2%	3%	-4%
Website / nieuwsapp lokale omroep	28%	0%	3%	1%	-4%
Regionaal dagblad	30%	-5%	-8%	3%	14%
Huis-aan-huis blad	9%	1%	0%	-1%	0%
Kabelkrant	10%	5%	-1%	-3%	-3%

65+ jaar online	65+ jaar telefoon
13%	13%
5%	5%
3%	2%
2%	-1%
0%	1%
-3%	-22%
-2%	-12%
-2%	-11%
15%	8%
-1%	3%
-1%	-7%

-x% = significant lager dan totaal, x% = significant hoger dan totaal

REGIONAAL NIEUWS – MEDIABRONNEN [DAGELIJKS OF VAKER]

SPLIT NIELSEN

In regio Noord gebruikt men vaker de lokale of regionale televisiezender voor regionaal nieuws, terwijl in de regio West juist deze bronnen minder populair zijn. In regio Zuid is het regionale dagblad een belangrijke nieuwsbron voor regionaal nieuws.

Δ Totaal	Totaal	Drie grote steden	West	Noord	Oost	Zuid
Landelijke televisiezender	61%	-5%	-2%	-3%	5%	2%
Regionale televisiezender	25%	0%	-5%	8%	1%	3%
Lokale televisiezender	23%	0%	-4%	8%	1%	1%
Regionale radiozender	20%	-4%	-1%	6%	1%	0%
Lokale radiozender	15%	1%	-3%	3%	2%	1%
Landelijke nieuwsapp	49%	-8%	0%	-5%	2%	4%
Website / nieuwsapp regionale omroep	27%	-3%	-3%	7%	-1%	4%
Website / nieuwsapp lokale omroep	28%	4%	-3%	5%	-2%	1%
Regionaal dagblad	30%	-4%	-5%	-6%	3%	9%
Huis-aan-huis blad	9%	3%	-3%	2%	3%	-1%
Kabelkrant	10%	2%	-3%	2%	2%	1%

-x% = significant lager dan totaal, x% = significant hoger dan totaal

ACHTERGROND

ALGEMEEN

LOKAAL/REGIONAAL NIEUWS

REGIOVENSTER

CONCLUSIES

REGIOVENSTER – INTERESSE

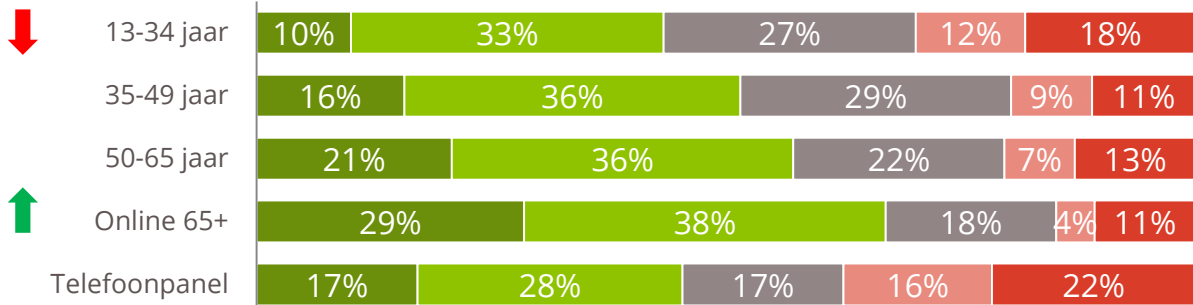
Ruim de helft van de mensen geeft aan (zeer) geïnteresseerd te zijn in het regiovenster. Nog eens een kwart is hier neutraal over. Interesse neemt toe met leeftijd. Mensen in de regio Zuid hebben de meeste belangstelling maar verschillen zijn minimaal.

TOTAAL

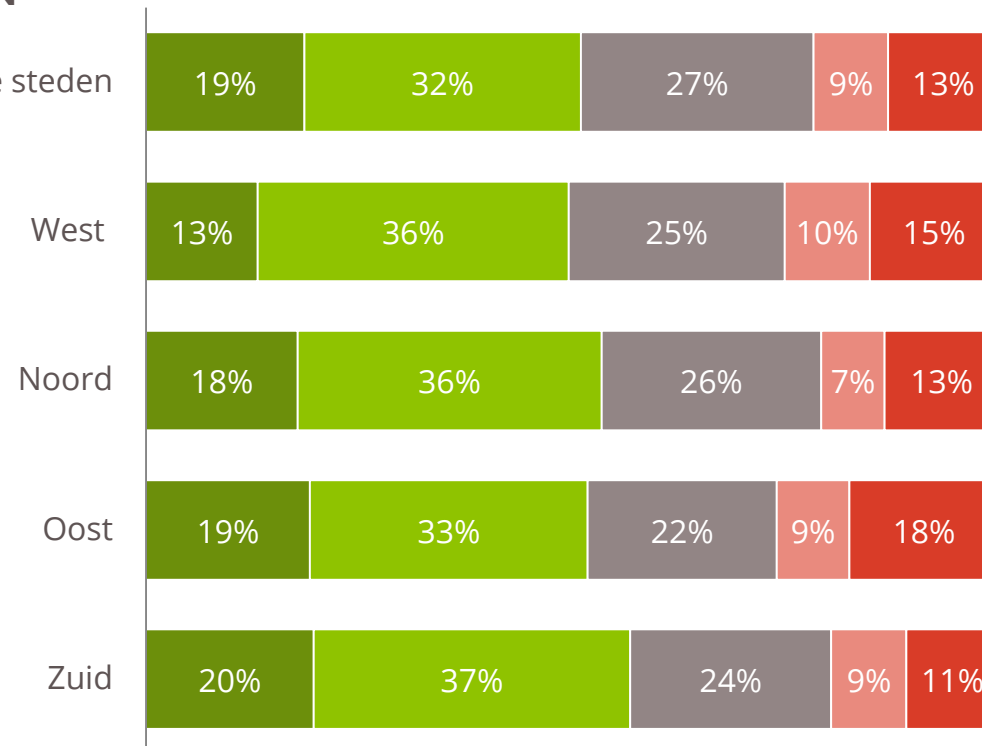
■ Sterk in geïnteresseerd ■ Enigszins wel in geïnteresseerd ■ Neutraal ■ Enigszins niet in geïnteresseerd ■ (Vrijwel) niet in geïnteresseerd

LEEFTIJD

NIELSEN

Drie grote steden

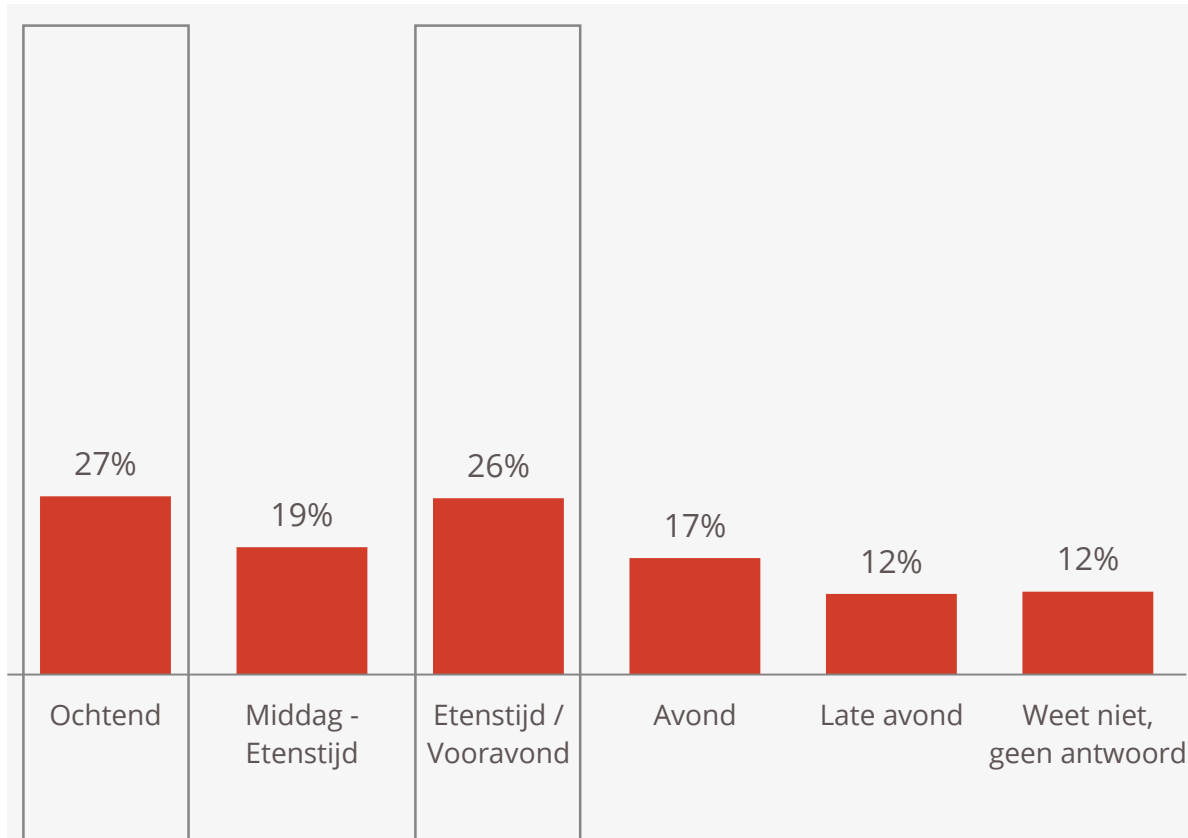
Q: In hoeverre bent u geïnteresseerd in een kort regionaal nieuwsblok (5 minuten) uit uw regio op NPO1, 2 of 3?

Sterk geïnteresseerd: ↓ = significant lager dan totaal, ↑ = significant hoger dan totaal

REGIOVENSTER - VOORKEUR TIJDSTIP

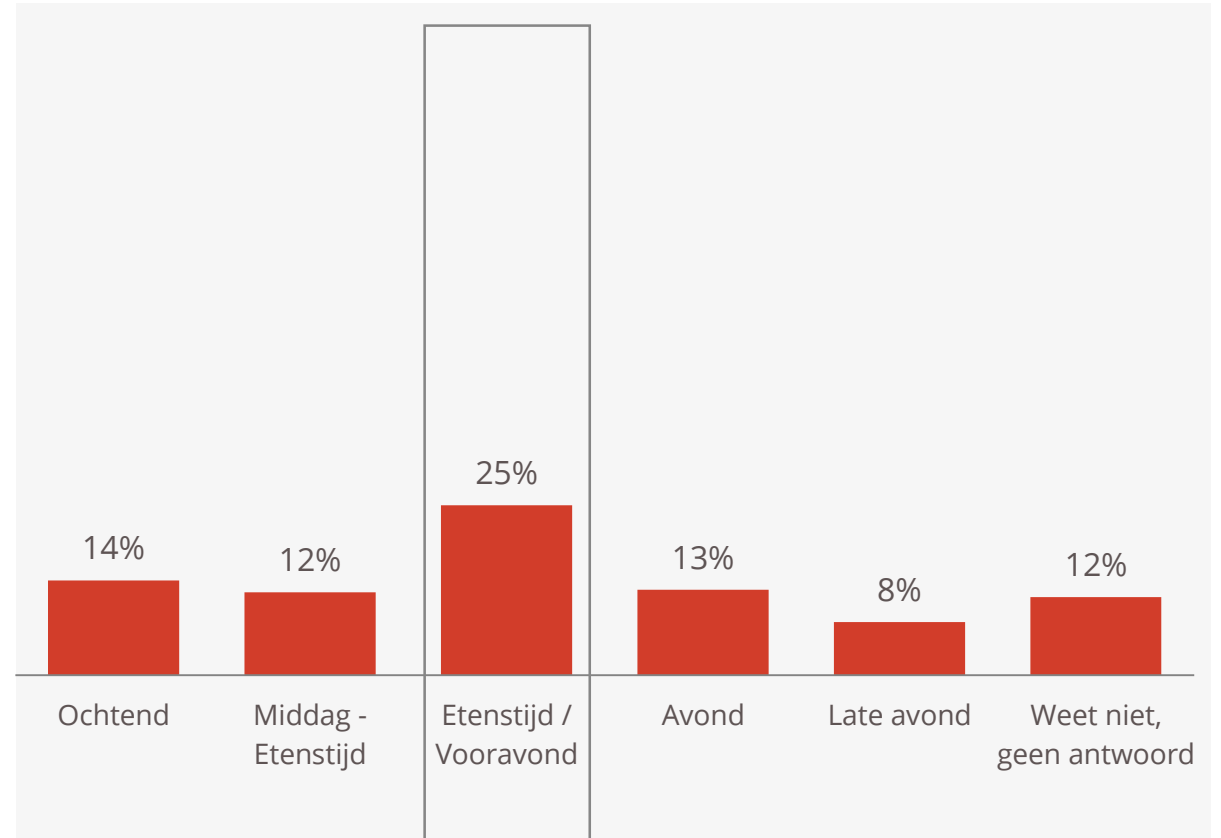
Men heeft met name behoefte aan lokaal/regionaal nieuws in de ochtend of vooravond (etenstijd). Interesse in het regiovenster specifiek heeft men vooral tijdens de vooravond.

VOORKEUR TIJDSTIP LOKAAL/REGIONAAL NIEUWS

Q: Op welke tijdstippen van de dag heeft u over het algemeen behoefte aan lokaal/regionaal nieuws?

VOORKEUR TIJDSTIP REGIOVENSTER

Q: Op welke tijdstip of tijdstippen van de dag zou u dit regionale nieuwsblok bij de publieke omroep willen zien?

REGIOVENSTER - VOORKEUR TIJDSTIP

SPLIT LEEFTIJD

Er zijn niet of nauwelijks verschillen te zien tussen leeftijdsgroepen als het gaat om het tijdstip waarop men graag lokaal/regionaal nieuws tot zich neemt.

Δ Totaal	Totaal	13-34 jaar	35-49 jaar	50-65 jaar	65+ jaar
----------	--------	------------	------------	------------	----------

Voorkeur tijdstip lokaal/regionaal nieuws

Ochtend	27%	0%	-2%	-1%	3%
Middag - Etenstijd	19%	1%	1%	-1%	-3%
Etenstijd / Vooravond	26%	-2%	2%	0%	0%
Avond	17%	2%	-3%	-1%	3%
Late avond	12%	-3%	-3%	1%	7%
Weet niet, geen antwoord	12%	1%	2%	-2%	-1%

Voorkeur tijdstip regiovenster

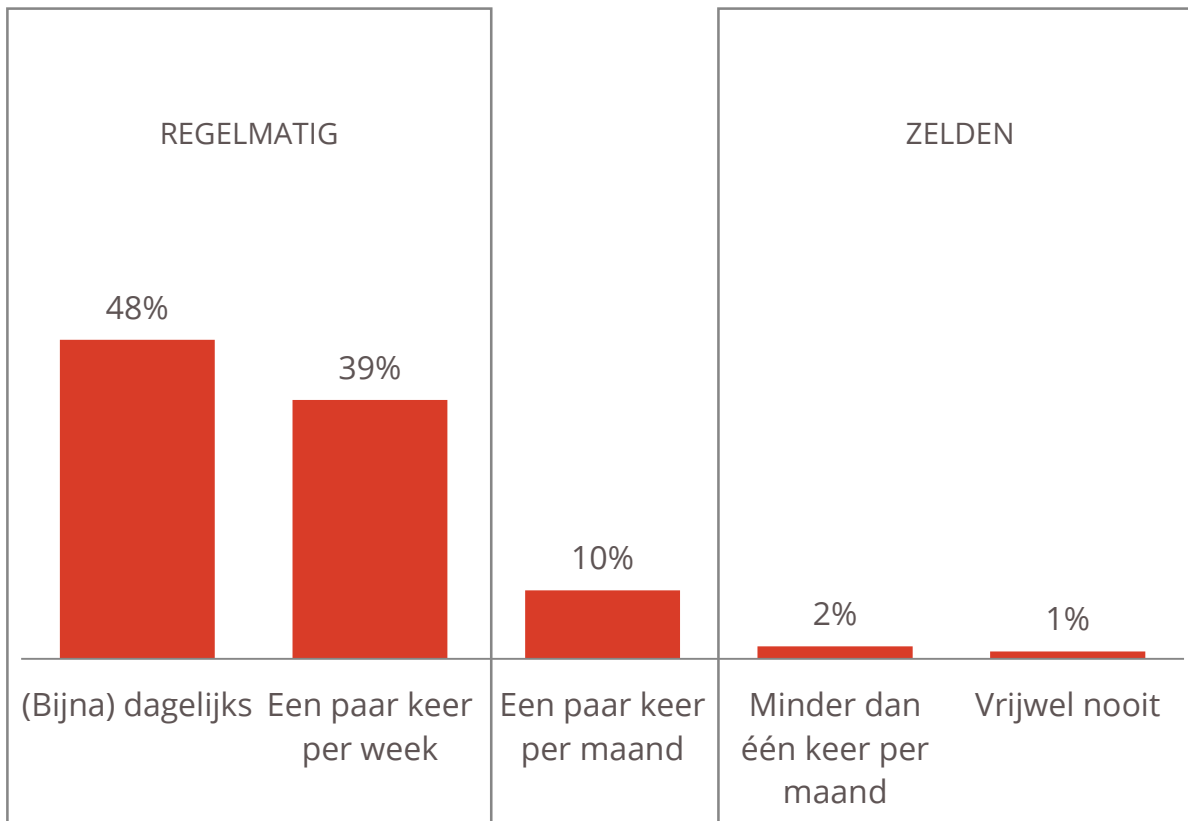
Ochtend	14%	1%	0%	0%	-1%
Middag - Etenstijd	12%	1%	-1%	0%	0%
Etenstijd / Vooravond	25%	-1%	1%	1%	-1%
Avond	13%	1%	-1%	-1%	0%
Late avond	8%	-2%	-1%	3%	1%
Weet niet, geen antwoord	12%	1%	-1%	-2%	2%

-x% = significant lager dan totaal, x% = significant hoger dan totaal

REGIOVENSTER – KIJKFREQUENTIE

Van de mensen die (zeer) geïnteresseerd zijn, is de verwachting dat men regelmatig naar het regiovenster gaat kijken. Interesse en het op de hoogte blijven zijn redenen waarom men van plan is regelmatig te gaan kijken.

VERWACHTE KIJKFREQUENTIE REGIOVENSTER

Q: Hoe vaak verwacht u te gaan kijken?

WAAROM VERWACHT U REGELMATIG TE GAAN KIJKEN?

WAAROM VERWACHT U ZELDEN TE GAAN KIJKEN?*

"Ik kijk het nieuws eigenlijk nooit op de tv, maar op internet."

"Zou niet weten wanneer, wij kijken bijna nooit naar NPO."

"Ik kijk nooit nieuws op televisie."

"Omdat ik ook gewoon naar de regiozender kijk voor het nieuws."

"Ik kijk bijna nooit tv."

"Omdat ik er op dat moment niet aan denk."

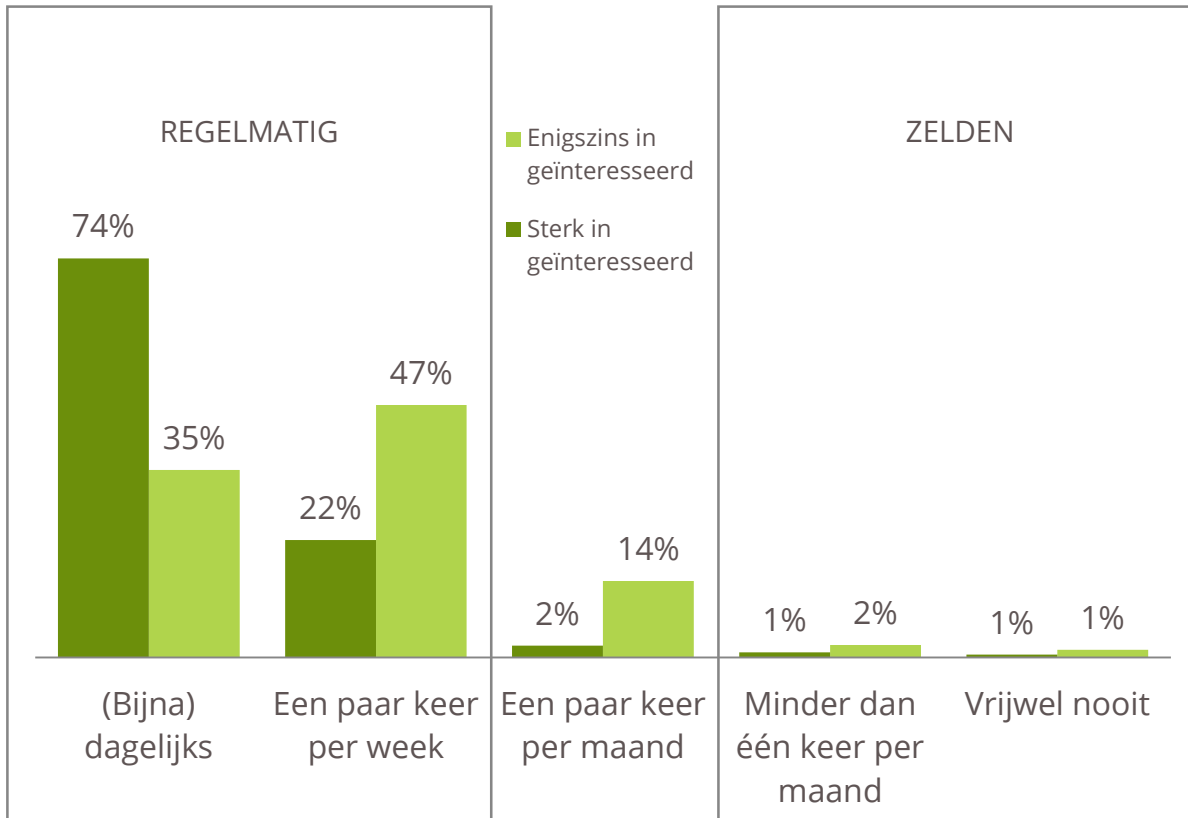
*N<75

REGIOVENSTER - KIJKFREQUENTIE

SPLIT MATE VAN INTERESSE

De verwachting dat men bijna dagelijks naar het regiovenster gaat kijken is het hoogst onder zeer geïnteresseerden. Enigszins geïnteresseerden zullen naar verwachting een paar keer per week gaan kijken.

VERWACHTE KIJKFREQUENTIE REGIOVENSTER

Q: Hoe vaak verwacht u te gaan kijken?

ACHTERGROND

ALGEMEEN

LOKAAL/REGIONAAL NIEUWS

REGIOVENSTER

CONCLUSIES

CONCLUSIES

Resultaten

17% is zeer geïnteresseerd in het regiovenster. Als we kijken naar het **totaal aantal geïnteresseerden**, komt dit uit op **ruim de helft**. Nog eens een kwart heeft een neutrale houding. Leeftijd speelt een belangrijke rol in de mate van interesse; **hoe hoger de leeftijd, hoe meer interesse**. Interesse is **niet afhankelijk van de regio** waarin men woont.

Interessante onderwerpen op regionaal niveau zijn **verkeer en vervoer, vrije tijd en uitgaan, en criminaliteit en opsporing**. Bovendien wil men graag op lokaal niveau geïnformeerd worden over **het weer**.

Als we vragen naar de voorkeursmomenten van de dag voor het regiovenster, komt de **vooravond** hier als beste uit. Dit is vergelijkbaar met het tijdstip waarop men in het algemeen behoefte heeft aan lokaal/regionaal nieuws.

87% van de geïnteresseerden verwacht in ieder geval **meerdere keren per week** te gaan kijken naar het regiovenster. Interesse is de grootste drijfveer.

Aanbeveling

Nu al consumeren mensen vooral 's ochtends en in de vooravond **lokaal/regionaal nieuws via de landelijke mediakanalen**. De landelijke televisiezender en websites/apps spelen de grootste rol in deze informatievoorziening. Het regiovenster op NPO1, 2 of 3 is daarom een **geschikte manier** om aan te sluiten bij het reeds bestaande mediagedrag en de behoefte naar regionaal nieuws.

dvj insights *All you need to grow!*

www.dvj-insights.com | info@dvj-insights.com | +31 (0)88 2345 700

DVJ Insights | Herculesplein 52 | 3584 AA Utrecht | The Netherlands

L.F 2.6 The Leathermarket | Weston Street | Bermondsey | London SE1 3ER | United Kingdom

Bijlage 3 PERSBERICHT en Q&A

Proef met actueel regionaal nieuwsblok op NPO 2

De NPO is op 1 april 2019, samen met regionale omroepen, een proef gestart waarbij in drie regio's een 5-minuten durend regiojournaal is te zien. Sinds 1 april is op NPO 2 op werkdagen 'Kijk op de Regio' te zien, een nieuwsblok direct na het NOS Journaal van 18.00 uur. Na afloop van de drie maanden durende proef worden de nieuwsvensters geëvalueerd en wordt de mening van het publiek gevraagd.

Met de regiovensters brengen we regionale journalistiek nog dichterbij een groter publiek. Drie maanden lang krijgen inwoners in Friesland, Gelderland en het grootste deel van het Rijnmondgebied in Zuid-Holland een 5 minuten durend regionaal nieuwsprogramma te zien na afloop van het NOS Journaal van 18.00 uur.

Het gaat in eerste instantie alleen om mensen die tv-kijken via de volgende distributeurs: Ziggo, Kabelnoord en CAI Harderwijk. Het betreft een samenwerking tussen NPO, RPO, Omrop Fryslân, Omroep Gelderland, RTV Rijnmond en genoemde distributeurs.

Alle andere televisiekijkers naar NPO 2 krijgen op dat moment een samenvatting van het regionieuws uit het hele land te zien. Gedurende de proef wordt het NOS Journaal van 18.00 uur tegelijkertijd zowel op NPO 1 als NPO 2 uitgezonden.

Na drie maanden wordt de proef door de betrokken partijen geëvalueerd. Ook wordt daarbij naar de mening van de kijker gevraagd. Het invoeren van een regionaal nieuwsvenster staat vermeld in het regeerakkoord van het kabinet Rutte III.

Omdat het netwerk van Ziggo niet de precieze provinciegrenzen volgt, is tijdens de proef in een aantal gemeenten een ander regiojournaal te zien dan logisch zou zijn.

Vragen & antwoorden proef met regiojournaals op NPO 2

Wat gaan we doen?

Als proef zenden we drie maanden lang (april, mei, juni 2019) 'Kijk op de Regio' uit, direct na het NOS Journaal van 18:00 op NPO 2. In deze 5 minuten durende uitzending krijgt men het actuele regionale nieuws te zien. Bij 3 regionale omroepen is een eigen journaal te zien en bij 10 andere omroepen een compilatie van het belangrijkste, opvallendste en leukste nieuws uit alle regio's van het land.

Waarom gaan we dit uitzenden?

Het experiment heeft als doel regionale journalistiek dichterbij het publiek te brengen en zo tegelijk aandacht te vestigen op de programma's van regionale publieke zenders. NPO heeft als missie 'van en voor iedereen' te zijn. Een belangrijke taak van de Regionale Publieke

Omroep is om te voorzien in onafhankelijke journalistiek. De huidige samenwerking heeft tot doel deze journalistiek dichterbij een groter publiek te brengen.

Van wie komt het initiatief?

Al tijdens het tweede kabinet-Rutte werd over het plan voor regiovensters gesproken en hebben NPO en RPO vervolgens gezamenlijk een voorstel voor regiovensters aan staatssecretaris Sander Dekker van OCW gestuurd. De staatssecretaris stuurde daarop begin 2017 een brief aan de Tweede Kamer over een proef met regionale vensters op de landelijke televisie. De wens voor realisatie van regiovensters is ook opgenomen in het regeerakkoord van het huidige kabinet.

Wanneer is het te zien?

Het experiment loopt van maandag 1 april t/m eind juni. Het regionale nieuwsvenster is te zien op werkdagen, direct na het NOS Journaal van 18:00 op NPO 2, met als uitzondering de dagen waarop het WK voetbal vrouwen wordt uitgezonden en feestdagen (tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag).

Wie krijgt het regionale nieuwsvenster te zien?

Iedereen krijgt regionaal nieuws te zien. In de provincies Friesland, Gelderland en (in het grootste deel van het Rijnmondgebied) in Zuid-Holland krijgen mensen het nieuws te zien van hun eigen regionale omroep.

Dit geldt wel alleen voor mensen met een televisieabbonnement bij Ziggo, Kabelnoord en CAI Harderwijk. Mensen met een andere televisieprovider en/of in een andere provincie krijgen een compilatie te zien van het regionieuws uit het hele land.

Waarom is er gekozen voor deze regio's?

De keuze voor deze drie regio's is ingegeven door praktische uitvoerbaarheid en representativiteit.

Grote distributeurs zoals Ziggo hebben hun kabelnetwerk opgedeeld in kleinere deelnetwerken. Die deelnetwerken vallen helaas niet samen met de provinciegrenzen. Soms wordt een gemeente van signaal voorzien vanuit de buurprovincie. Dat is bijvoorbeeld zo in Hattem (Gelderland), dat zijn signaal krijgt uit Zwolle (Overijssel).

Er is gezocht naar drie regio's waarbij dit effect zo minmogelijk voorkomt en waar zo min mogelijk kosten hoeven worden gemaakt voor eventuele kleine aanpassingen. Ook is gekozen voor balans tussen regio's met weinig en veel grote steden.

Hoe kan ik de uitzendingen terugkijken?

Het is tijdens de pilot van 3 maanden niet mogelijk om de uitzendingen terug te kijken. In dit experiment gaat alle aandacht uit naar lineaire televisie, vanwege de complexiteit om een landelijk signaal te splitsen en op alle adressen de juiste editie te bezorgen. Vanwege de

kosten is besloten om voor deze drie maanden de regiovensters niet on demand aan te bieden.

Ik woon in het gebied waar de proef plaatsvindt, maar zie het blok met nieuws uit alle provincies. Waarom is dat?

Dan kan twee oorzaken hebben:

– U kijkt via een andere aanbieder, dus anders dan Ziggo, CAI Harderwijk of Kabelnoord. Of u kijkt via internet of via de ether. Alleen Ziggo, CAI Harderwijk en Kabelnoord geven de nieuwsvensters door.

– U woont in Friesland/Gelderland/Rijnmond en kijkt via Ziggo, maar in een gemeente die door Ziggo van een signaal wordt voorzien vanuit een naastgelegen provincie. In die gemeenten is het regiovenster nog niet beschikbaar. In onderling overleg hebben NPO, RPO, de regionale omroepen en Ziggo ervoor gekozen deze omissie gedurende de proefperiode voor lief te nemen. Zo kunnen de kosten beperkt blijven.

Ik woon niet in Friesland/Gelderland/Rijnmond, maar zie wel regionieus uit deze streken. Hoe kan dat?

In een aantal gemeenten komt dit voor omdat het signaal van Ziggo vanuit een andere regio komt. Het netwerk van Ziggo loopt namelijk niet helemaal gelijk met de provinciegrenzen. In onderling overleg hebben NPO, RPO, de regionale omroepen en Ziggo ervoor gekozen dit verschijnsel gedurende de proefperiode voor lief te nemen. Zo kunnen de kosten beperkt blijven.

Waarom zie ik via replay-tv iets anders dan Omrop Fryslân/Omroep Gelderland/RTV Rijnmond?

De replay-functie (terugkijken vanuit de programmagids en terugspringen naar het begin van de uitzending) bevat alleen de landelijke editie van NPO 2. Dat is de versie die te zien is in alle andere regio's en bij alle andere aanbieders.

Waarom zie ik op NPO Start en in de Ziggo-GO app iets anders dan op televisie?

De websites en apps hebben alleen de landelijke editie van NPO 2. Dat is de versie die te zien is in alle andere regio's en bij alle andere aanbieders.

Waarom is er geen TT888 en gesproken ondertiteling voor de uitzendingen?

Er zijn vanwege de kosten en extra moeilijkheden geen voorzieningen voor (teletekst)ondertiteling en gesproken ondertiteling. Uiteraard worden deze functies wel meegenomen in het ontwerp, als de proef wordt uitgebreid naar heel het land.

Op basis waarvan wordt er besloten of het experiment geslaagd is?

Om te bepalen of het experiment een succes is, wordt er gekeken naar het bereik, de inhoudelijke kwaliteit en de waardering van de uitzendingen. Daarnaast wordt de technische haalbaarheid onderzocht en kijken we naar de financiële behoeften.